

Proleter DEVRİMÇİ DURUŞ

Devrimler tarihin tekomasifidir!

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Temmuz-Ağustos 2020 Sayı: 89

Fiyatı: 3 TL

Koronavirüs salgınıyla birlikte hem ekonomik kriz derinleşti, hem de saldırıların dozu arttı.

İşsizlik yüzde 40'lara dayanmış durumda. Çalışabilir nüfusun neredeyse yarısı işsiz. Esnaf siftah yapamaz halde, çoğu kapanmak zorunda kaldı. Üstelik gıda başta olmak üzere hemen her ürünün fiyatı iki kat arttı. Açlık çok ciddi ve somut bir tehlike olarak karşımızda duruyor.

Halk her gün bu gerçeklerle yaşarken, devletin resmi kurumu TÜİK yine akla ziyan rakamlar açıklıyor. Hem işsizliği hem enflasyonu düşük göstermek için kırk takla atıyor. Böylece memura, emekliye verilecek zam oranlarını iyice aşağıya çekiyorlar. Gerçek enflasyon yüzde 100'lere varmışken, yüzde 5-6 oranında zam açıklanıyor.

Bununla da kalmıyorlar, bir kez daha kıdem tazminatının gaspını gündeme getiriyorlar. Tepkiler üzerine Eylül'e ertelenen bu girişim, işçinin başı üzerinde bir kılıç gibi sallanmaya devam ediyor.

Bugün toplumun her kesimi saldırı altında. İşçi ve emekçilere yönelik saldırılar zaten hiç eksik olmadı. Fakat salgın döneminde bunlar katmerlendi ve dayanılmaz boyutlara ulaştı. Ama onlarla sınırlı kalmayan bir saldırı furyası ile karşı karşıyayız.

“Çoklu baro” yasası ile avukatları hedefe çaktılar. Esasında uzunca bir süredir avukatlık mesleğini zora sokan birçok uygulamayı devreye sokmuşlardı. Burjuva hukuku bile ayaklar altına alan kararlarıyla “savunma hakkı” sürekli tırpanlanıyordu. Buna karşın devrimci-demokrat avukatlar mesleklerine sahip çıkmaya çalıştı. Yargıç ve savcılarını eline geçiren AKP, avukatlara ve onların meslek örgütü barolara hakim olmayı başaramadı.

Sayfa 2'de sürüyor

Her kesim saldırı altında

YA

HEP

BERABER

YA

HİÇ

BİRİMİZ!

Her kesim saldırı altında

YA HEP BERABER YA HIÇ BİRİMİZ!

Bunun çaresi olarak da “çoklu baro” adı altında kendine yandaş barolar oluşturmayı hedefleyen bir yasa tasarısı hazırlandı. 80 baronun karşı çıktığı bu tasarıyı apar-topar meclise getirdi.

Barolardan sonra, sıranın ele geçiremediği diğer meslek örgütlerine geleceği aşikar. Zaten korona salgını boyunca TTB’yi dışlayarak tavrını ortaya koydu. Keza eczacıların örgütü TEB, mimar ve mühendislerin örgütü TMMOB geçmişten beri hükümetin hedefinde olan meslek örgütleri oldu. Çünkü bu örgütler, AKP’nin bir çok politikasına karşı çıktı, meslekleriyle ilgili konularda halkı bilgilendirdiler ve yanlış buldukları uygulamaları engellemeye çalıştılar. Elbette eksiklikleri vardı ama, asgari direnme çizgisi bile, AKP yönetiminin hışmını üzerlerine çekmeye yetti.

AKP’nin sürekli saldırdığı meslek gruplarından biri de gazetecilerdir. Binlerce gazeteci işlerinden atıldı; hem de tazminatlarını bile alamadan. Dahası, yüzlercesi gözaltına alındı, hapse atıldı. Bugün 157 gazeteci tutuklu durumda. Ve bu oranla Türkiye, Avrupa’da en fazla gazetecinin hapiste olduğu ülke konumunda. Ama saldırıların ardı arkası kesilmiyor. Muhafif tek bir sesin çıkmaması için medya üzerindeki baskı ve terör iyice arttırıldı.

Televizyon kanallarının yüzde 95’ini yandaş hale getirdiği halde, geride kalan yüzde 5’i susturabilmek için her yönden saldırıyor. Radyo-Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) denilen kurumla sürekli ceza yağdırıyor. RTÜK’ün son bir yıl içinde verdiği cezaların yüzde 70’i muhalif kanallara olmuş. Yandaş kanallarda her tür hakaret, küfür, hatta ölüm tehdidi serbestken, muhalif kanalların hemen her sözü “suç” sayılıyor! Önceleri para cezaları ve program yasaklarıyla bunaltmaya kalktılar; şimdi ise, Halk TV ve Tele1’e 5 günlük yayın yasağı verildi. Yani 5 gün boyunca bu kanallar tümünden kapanacak!

Her baskıcı, faşist yönetimi gibi AKP de, medyayı tümünden kendi tekeline almak, borazanı yapmak istiyor. Buna razı olmayan kesimlerin sesini her tür yöntemle boğmaya çalışıyor. Buna “sosyal-medya” denilen internet platformları da dahil. Şimdilerde internet ortamını sansürlemenin telaşını düşmüş durumdalar. “Ak-trol” denilen paralı uşaklarla, “yeşiltop”lu yandaşlarla muhalif kesimlere küfür, hakaret yağdırılır ve bu saldırılara dönük hiçbir işlem yapılmazken; “Cumhurbaşkanına hakaret”ten binlerce kişi gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Twitter’in 7 bin “Aktrol” hesabını kapatması, “yeşiltop” uygulamasının fiyaskoyla sonuçlanması, AKP’nin internet ataklarını sekteye uğrattı. Buna bir de gençlerin, Erdoğan’ın konuşmasını “dislike” yapması eklenince, internet alerjisi yeniden nüksetti.

Bir başka saldırı alanı ise kadın hakları oldu.

Düzenli biçimde uygulanmamasına rağmen kadına yönelik şiddete karşı bir duruş anlamı taşıyan İstanbul Sözleşmesi’ni iptal etme çabasına giriştiler.

Olağanüstü dönemler, her şeyin daha net görülmesini sağlar; perdeleri yırtar, gerçek kimlikleri ortaya serer. AKP-MHP blokunun kitle desteği, son bir yıldır sürekli azalıyordu. Korona sonrası bu daha da hızlandı. Yapılan tüm anketler, özellikle AKP’nin oy oranlarında ciddi bir düşüş olduğunu gösteriyor.

Bir süredir devam eden yönetim krizi, korona sürecinde ayan-beyan ortaya çıktı. Başta ekonomik kriz olmak üzere birçok sorunla baş edemez haldeler. Bu kıskaç altında saldırganlıkları daha fazla artıyor. Düşmemek için saldırıyorlar, fakat saldırdıkça düşüşleri hızlanıyor.

Dini kullanmaları bile eskisi gibi etkili olamıyor. Son olarak Ayasofya’nın camiye dönüştürülmesi, dar bir dinci kesim dışında kimseyi etkilemedi. Ekonomik sıkıntıyı bu tür gösterilerle bastırma çabası, tutmuyor artık.

Egemen sınıflar çözümü “erken seçim”de görüyor. Büyük bir toplumsal patlamaya meydan vermeden düzen-içi çözümlerle kurtulmak istiyorlar. Fakat bu da kolay görünmüyor. Geline noktada, pansumanla tedavi imkanı çoktan aşıldı. Köklü değişikliklere ihtiyaç var. Bunun yolu da kitlese, militan bir mücadeleden geçiyor.

Avukatlar, tarihlerinde ilk kez böylesi bir direniş sergiliyorlar. Bunu doktorların, mühendislerin, gazetecilerin, akademisyenlerin, baskı altındaki her kesimin de göstermesi gerekiyor. Her meslek grubu, sıranın kendisine gelmesini beklemeden harekete geçmek zorunda. Ama sonucu tayin edecek olan, işçi sınıfının bu hareketin başına geçmesidir. Her gün en az 5 işçinin iş cinayetlerinde öldüğü, her an işsiz kalma korkusuyla en ağır işlerde çalışıldığı, buna rağmen karnını doyuramadığı koşullarda, her an bir patlama yaşanabilir.

Kesin olan; ezilen-sömürülen kesimlerin tek başlarına bir şey yapamayacakları, ancak güçlerini birleştirdiklerinde başarı elde edecekleridir. Onun için “kurtuluş yok tek başına / ya hep beraber ya hiçbirimiz” şiarına uygun hareket etmek gerekir.

Okurlara...

Merhaba,

İşçi ve emekçileri ya salgın hastalıkla ölmek, ya işsiz-aç kalarak ölmek ikilemine sıkıştırmaya çalışan devlet, durumu fırsata çeviren adımları yağmur gibi yağıyor. Bu süreçte ne doğa talanı durdu, ne muhalefet odaklarını yoketmeyi hedefleyen siyasi baskılar ne de dinci-gerici saldırılar. Üstelik uluslararası cephede, Libya ve İdlid üzerinden savaş çığırkanlığı da bitmek bilmiyor. “Artık yolun sonuna geldi” denilen AKP yönetimi, büyük bir kitle direnişi ile karşılaşmadığı için, pervasızca saldırmaya devam ediyor.

Koronavirüs salgınının ikinci dalgası tartışmaları yaşanırken, yaz ayları yeni bir mücadele dalgası ile geldi. Bir tarafta “savunma”nın direnişi, diğer tarafta kıdem tazminatının gaspedilmesine karşı işçi sınıfının eylemleri...

Yaşanmakta olan ekonomik kriz ve giderek büyüyen siyasi krize karşı, kazanmanın tek yolu sokaklara çıkmak, üretimden gelen

gücü kullanmak ve yaşam hakkımızı savunmaktır.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları, derгимiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

89. Sayıda

3	Açlık ölümden baskın çıktı
4	15-16 Haziran’ın yıldönümünde eylemler
5	İş cinayetlerine dur diyelim
6	Salgına karşı mücadeleyi ortaklaştırmalıyız
8	Korona bahane, doğa talanı sürüyor
9	Yasaklanan “demokrasi” yürüyüş etkisiz kaldı
10	Seattle’de özerklik ilanı
11	Köle tacirleri nehre atılırken
12	“Savunma” direniyor
14	Paris sokaklarında yeniden direniş
15	İsviçre’de 15-16 Haziran’ın yıldönümünde eylem
16	AKP’li yıllarda işçi-emekçi hareketi
17	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
19	Devrim cephesinin durumu

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Dereboyu cad. No: 19/A, Erok Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, www.proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın Sayı: 89, Temmuz-Ağustos 2020, 3 TL(KDV %0)

İki yönlü kriz, etkisini giderek yoğunlaştırıyor ve yaşamımızı daha fazla kuşatıyor. Bir tarafta koronavirüs salgınının yarattığı sağlık ve can kaygısı, diğer yanda burjuvazinin ekonomik krizi bizlere fatura etme çabası. Oysa her iki kriz de bizden kaynaklanmıyor, ama en çok bizi, işçi ve emekçileri etkiliyor.

Salgın önlemleri kimin için?

Dünya Sağlık Örgütü, "henüz en kötüleriyle karşılaşmadığımızı" belirtiyor. Daha 1. dalganın bile tamamlanmadığı, 2. dalganın ise daha kötü geçeceği konusunda sayısız açıklamalar var. Dünyada her gün binlerce insan koronavirüs nedeniyle ölmeye devam ediyor. Türkiye'de gün-

yazılarının arasında 40-50 santim ancak var; nerede kaldı güvenli mesafe!

İşçi ve emekçiler sözkonusu olduğunda virüs önlemleri bir kenara bırakılıyor. Devletin sorumluluğu burada bitiyor; üstelik bir de insanlar sanki bireysel önlemlerle korunabilmiş gibi bir hava yaratılıyor. Tıka basa toplu taşıma araçlarına binen ve fabrikasında olağan koşullarda çalışan bir işçi haber değeri taşımıyor; ama sokakta-açık havada yürürken maskesini burnunun altına indirmiş olan kişiye "vatan haini" muamelesi yapılıyor.

Dünyanın her yanında aynı görüntüler yaşanıyor. "Demokrasinin beşiği" İsveç'ten, yoksul Afrika ülkelerine kadar kapitalist dünyanın tamamında "sürü-

beklentilerinde nasıl bir değişim yaşadığını çarpıcı biçimde ortaya koyuyor.

Salgın öncesinde dünya genelinde kitlelerin en önemli "endişe"si, "güvenlik" merkezli sorunlar iken, Haziran ayındaki rapor bugün dünyayı en çok endişelendiren ilk beş sorunu şöyle sıralıyor: Koronavirüs yüzde 47, işsizlik yüzde 42, yoksulluk ve toplumsal eşitsizlik yüzde 31, mali ve siyasi yolsuzluk yüzde 27, sağlık yüzde 23.

Aynı araştırma Türkiye'deki durumu da şöyle belirtiyor: **Kitlelerin en önemli sorunu yüzde 49 ile işsizlik. Bunu yüzde 34 ile yoksulluk ve toplumsal eşitsizlik izliyor, koronavirüs yüzde 29 ile üçüncü sırada geliyor.** Arkasında enflasyon ve vergiler var. Daha çarpıcı olan ise, Mayıs ayında yapılan araştırma ile Haziran ayında yapılan araştırma karşılaştırıldığında, işsizlik ve vergiler başlıklarında ciddi artışın görülmesidir.

Araştırma sonuçları, işçi ve emekçilerin en önemli sorunlarının neler olduğunu ortaya koyuyor. **Kitleler kendilerini virüs karşısında savunmasız buluyorlar elbette; ancak işten atılma korkusu, işyerinde virüs kapma korkusunun önüne geçmiş durumda.** Sadece virüsün etkili olduğu son 3 ay içinde, 1 milyon 700 bin işyeri kapandı. Kapanan işyerlerinde işini kaybedenlerin sayısı milyonlara ulaştı. Buna kapanmayan işyerlerindeki işten çıkarmaları da eklemek gerekiyor. DİSK-AR'ın Haziran 2020 İstihdam Raporu'na göre, **koronavirüs sürecinde işten çıkartılanların sayısı 5.6 milyona ulaştı. Sadece 3 ayda yaşanan bu iş kaybı rakamı, kitlelerin en büyük korkusunun neden işsizlik olduğunu açıklamaya yetiyor.**

Üstelik bu rakamlara, günlük 39 TL'lik kısa çalışma ödeneğinden yararlandığı için "işsiz" kapsamına alınmayan, pandemi bahanesiyle keyfi ücret kesintileri ile karşı karşıya kalan işçileri eklediğimizde, işçi ve emekçilerin nasıl bir yaşam mücadelesi vermekte olduğunu görebiliriz. Son günlerde beyaz eşyasını satarak günü kurtarmaya çalışanların sayısının ne kadar artmış olduğuna dair haberler de bunun bir örneği. Buzdolabını satıyorlar insanlar, bu yaz sıcağında... Yoksullaşmanın vardığı nokta bakın!...

Örgütlenelim, direnelim!

Salgından önce başlayan ekonomik kriz, virüs salgını ile birlikte daha da katmerlendi. **AKP yönetimi, her iki krizi de gözlerden gizlemek için, içeride ve dışarıda sayısız hamleler yaptı,**

Açlık ölümden baskın çıktı TEK ÇARE MÜCADELE!

lük ölüm sayısı 15-25 arasında gidip geliyor; günlük vaka sayısı binin altına düşmüyor.

Tablo bu kadar tedirgin ediciyken, 1 Haziran tarihinden itibaren "normalleşme" adımları peşpeşe geldi. AVM'ler, lokantalar-kafeler, oteller açıldı, lise-üniversite sınavları yapıldı, düğün sezonu başlatıldı... **Bütün sektörlerde patronlar neredeyse "bizde virüs yok" diye yemin edecekler. Yeter ki "çarklar dönsün"; yeter ki müşteri gelsin, alışveriş yapılsın, turizm canlansın!** Her tür önlemleri aldıklarını, kendi mekanlarının güvenli olduğunu kanıtlamak için reklam filmleri çekiyorlar, "müşteri"yi rahatlatarak açıklamalar yapmaya çalışıyorlar. Hepsi de, salgın öncesi ile sonrası arasındaki hizmet farklarını anlatıp duruyor.

Ancak "benim fabrikam güvenlidir, virüse karşı önlem alınmıştır" diyen bir fabrika patronu yok! İşçiler salgın öncesinde hangi koşullarda çalışıyorlarsa, bugün de aynı koşullarda çalışmaya devam ediyor. Toplu taşıma araçları da eski günlere dönmüş durumda; emekçi semtlere çalışan minibüslerde 40 kişiyle tıkabasa yolculuk yapıyor. Otobüslerde ise, "burada durunuz"

bağışıklığı" politikası izleniyor; işçi ve emekçiler "sürüler halinde" ölümler, bir de yeterli önlem almamakla suçlanıyor.

Ancak bu tablo, devletlerin bu umursamazlığı karşısında kitlelerin tepkisinin-öfkesinin de büyümesine neden oluyor. **Bir tarafta kapitalist sistemin yaşadığı "yönetme krizi" tüm çıplaklığı ile kendisini ortaya koyuyor. Diğer tarafta ise, pandemi koşullarının sıkışmışlığını yaşarken, üzerindeki ekonomik-siyasi-insani baskının daha da ağırlaştırıldığını gören kitlelerin arayışları artıyor.**

Salgının ölümcül etkilerinin dizgin-sizce yayıldığı ABD'de, bir de ekonomik krizin ağırlaşması, üstüne siyah bir insanın polis tarafından göz göre göre öldürülmesi, başta Avrupa olmak üzere tüm dünyayı etkileyen bir direniş meşalesini yaktı. Önümüzdeki dönem bu direnişlerin büyüyeceği ve daha etkili hale geleceği bir dönem olacaktır.

Ekonomik krizin etkileri

Uluslararası kamuoyu araştırma şirketi İPSOS'un Haziran ayında yayımladığı, "dünyayı neler endişelendiriyor" isimli rapor, dünya genelinde kitlelerin asıl gündeminin ne olduğunu, kaygı ve

Bütün bu saldırılara karşı, iki önemli direniş odağı oluşmuş durumda. Birincisi, kıdem tazminatının gaspı gündeme geldiği anda işçilerden öylesine büyük bir tepki yükseldi ki, işbirlikçi sendika ağaları bile, buna karşı olduklarını belirten açıklamalar yaptılar. İkinci direniş odağı ise, barolar tarafından oluşturuldu. Baroları yoketme saldırısına karşılık, baro başkanlarının meclis önünde başlattığı eylem, avukatların katılımıyla büyüdü, güçlendi.

yapıyor. Dış politikada saldırganlık artıyor; Libya ve İdlib'de savaşı yükseltme, oradaki emperyalistlerle kapışma hız kazanmış durumda. İçerideki muhalefet odaklarını bastırmaya çalışıyor; baroların etkisizleştirilmesi yasasını çıkarma çabasından Tele 1, Halk Tv kanallarının kapatılmasına kadar, muhalefet bir saldırı sağanağı altında. **Hamaset yöntemleri ile dikkat dağıtma çabaları tam gaz ilerliyor;** Ayasofya'nın camiye dönüştürülmesi tartışmaları tüm gündemlerin önüne geçirildi. **Gerici saldırganlık büyütülüyor;** doğru düzgün uygulanmayan ama kadına yönelik şiddete karşı bir yasal zemin oluşturan İstanbul Sözleşmesi'ni iptal etmeye çalışıyor

Bunlara ek olarak, **işçi sınıfının en önemli kazanılmış haklarına göz dikilmiş durumda. Patronlara yeni kaynak yaratmak isteyen devlet, kıdem tazminatını gaspetmek istiyor.** "Tamamlayıcı" Emeklilik Sistemi (TES) adı altında, emekliliği "tamamlamak" değil, tamamen ortadan kaldırmayı hedefliyor.

Bütün bu saldırılara karşı, iki önemli direniş odağı oluşmuş durumda.

Birincisi, kıdem tazminatının gaspı gündeme geldiği anda işçilerden öylesine büyük bir tepki yükseldi ki, işbirlikçi sendika ağaları bile, buna karşı olduklarını belirten açıklamalar yaptılar. Türk-İş başkanı AKP yönetimi ile gizli kapaklı görüşmelerde, bu saldırıyı ertelemeleri gerektiği konusunda uyarılarda bulundu. İşçilerden pek çok eylem, basın açıklaması peşpeşe geldi. Keza Tüm Çalışanlar için Sağlık Platformu başta olmak üzere, devrimci-demokrat kurumların da içinde yer aldığı platformlar, çeşitli etkinlikler, eylemler örgütlediler; işçi sınıfının tepkisini ortaya koydular. Bu nedenle hükümet "sonbahara" ertelediğini duyurmak zorunda kaldı.

İkinci direniş odağı ise, barolar tarafından oluşturuldu. Baroları yokedme saldırısına karşılık, baro başkanlarının meclis önünde başlattığı eylem, avukatların katılımıyla büyüdü, güçlendi; Kuşulu Park'a sıkıştırılmaya çalışılan avukatlar, burayı bir direniş mekanına çevirdiler. Gece kaldırımında-banklarda yatan baro başkanları, sloganlar atarak polis barikatını yıkan avukatlar, bürokrasinin bir kademesinde bulunan bu nedenle de kendisini devletin bir parçası olarak gören orta kesim avukatlardan yükselen "Kahrolsun faşizm" sloganları, kitle mücadelesinde önemli bir basamağı oluşturmaya başladı. Kuşulu Park'ın yeni bir "Gezi Parkı direnişi"ne evrilmesi ihtimali, AKP yönetiminin uykularını kaçıran bir ihtimale dönüştü.

Ekonomik kriz, salgın koşullarında iyice derinleşti. Bunun etkilerinin önümüzdeki günlerde daha fazla ortaya çıkacağı biliniyor. Bu koşullarda, her sınıf kendi bulunduğu yerden çözüm arıyor. Patronların temsilcisi olan devlet, ekonomik krizin faturasını işçi ve emekçilere çıkarmak için yasal ve fiili adımlar atarken, tepkileri azaltmak için siyasi baskıyı artırıyor. **Burjuvazi, devleti kullanarak kendi sınıfsal çıkarlarını koruma altına almak istiyor. Buna karşılık, işçi ve emekçilerin yaşam haklarını savunmak, kendi sınıfsal çıkarlarını korumaktan başka bir yol yoktur.**

Krizin faturasını ödememek için tek yol; birleşerek, örgütlenerek, direnerek ayakta kalmaktır! Asla teslim olmamak, geri adım atmamaktır! Her mevzide direnmek, direnişleri birleştirmek ve bu topyekün saldırıya topyekün mücadele ile karşı durmaktır.

15-16 Haziran'ın 50. yıldönümünde eylemler

15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 50. yılında İstanbul'un bir çok ilçesinde ve birçok başka şehirde eylemler yapıldı.

İstanbul Emek, Barış ve Demokrasi Güçleri 15-16 Haziran'ın 50. yılında Kadıköy Rıhtım'da eylem yaptı. 16 Haziran Saat 19.30'da "Savaş, salgın ve sömürü düzeninize karşı gücümüz birliğimizden gelir" pankartının açıldığı eylemde "Yaşasın 15-16 Haziran direnişimiz", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Direne direne kazanacağız", "Genel grev genel direniş",

"Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz", "Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği" sloganları atıldı.

Basın açıklamasında 15-16 Haziran 1970'de yaşanan direnişin bugüne ışık tuttuğu söylendi. Bugünkü süreçte de sistemin saldırılarının arttığı ve hak gasplarının yoğunlaştığı belirtilirken, her türlü saldırıya 15-16 Haziran'daki gibi karşı konulacağı açıklandı. Açıklama sloganlarla sona erdi. Proleter Devrimci Duruş, ESP, Mücadele Birliği, BDSP, SEP, Kaldıraç eyleme dövizleriyle katıldı.

İkitelli'de 15-16 Haziran eylemi

15 Haziran günü İkitelli Atatürk Mahallesi yürüyüş yolunda bir araya gelen kitle şanlı 15-16 Haziran direnişini kutladı.

Eylem, işçi sınıfının kurtuluşu mücadelesinde şehit düşenler için yapılan saygı duruşuyla başladı. Ardından basın açıklaması okundu. Okunan basın açıklamasında, 15-16 Haziran direnişinin işçi emekçilerin yükselen mücadelesi üzerine geliştiği; burjuvazinin isteği üzerine dönemin hükümetinin, yasa düzenlemesiyle işçi ve emekçilerin yükselişini engellemeye çalıştığı; getirilen yasal düzenlemede işçi sınıfının sendikal örgütlenme hakkının gasp edilmek istendiği; buna karşılık işçi sınıfının şalterleri indirerek, militan sokak eylemleriyle

haklarına, sendikasına sahip çıktığı belirtildi.

Basın açıklamasında ayrıca AKP yönetiminin kıdem tazminatını gaspetme tasarısına dikkat çekildi ve kıdem tazminatının gaspına izin verilmeyeceği vurgulandı. Son günlerde devrimci demokrat gazetecilerin gözaltına alınması, HDP'li milletvekillerinin vekilliğinin düşürülmesi kınandı.

Eylem "Yaşasın 15-16 Haziran Direnişimiz", "Yaşasın İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği", "Kıdem Hakkımız Gaspedilemez", "Yaşasın Devrimci Dayanışma", "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm" sloganları ile sonlandırıldı. Eylemi PDD, BDSP, HDP, DP, DİP, ESP ve D.Y. Özgürlük birlikte örgütledi.

DİSK 15 Haziran'da Kadıköy'de

15-16 Haziran işçi direnişinin 50. yılında 15 Haziran'da saat 12.30'da DİSK, Kadıköy Yoğurtçu Parkı'nda eylem yaptı.

Direniş günlerinde 3 işçinin katledildiği yerde DİSK imzalı "15-16 Haziran'ın 50. Yılında Yeni Bir Toplumsal Düzen" pankartının açıldığı eylem saygı duruşuyla başladı. Ardından 15-16 Haziran direnişinde yer alan bir işçi anılarını anlattı. O dönem Kavel'de çalışan bir işçi şiir okudu. Son olarak DİSK Başkanı Arzu Çerkezoğlu konuşma yaptı. Çerkezoğlu direnişin hala günümüze ışık tuttuğunu ve derslerle dolu olduğunu belirtti. Kıdem tazminatına saldırıların

yeniden gündeme getirildiğine değindi ve kıdem tazminatına saldırı olduğu anda tüm güçleriyle karşı koyacaklarını açıkladı.

Eylemde 'Yaşasın 15-16 Haziran direnişimiz', "Yaşasın örgütlü mücadelemiz", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek" sloganları atıldı. DİSK korosunun dinletisiyle biten eylem DİSK'in yanı sıra Proleter Devrimci Duruş, ESP, Mücadele Birliği, SEP döviz, önlük ve flamalarıyla katıldı.

Ayrıca 15-16 Haziran'ın yıldönümünde İzmir, Ankara, Kocaeli-Gebze ve İstanbul'un Alibeyköy, Kartal, Tuzla, Sefaköy, Sarıgazi bölgelerinde de eylemler yapıldı. Gebze'deki eyleme saldıran polis 13 BDSP'liyi gözaltına aldı. Türk-İş sendikalarının oluşturduğu İİSSP de 16 Haziran'da Bakırköy meydanında eylem yaparak 15-16 Haziran'ı kutladı.

Sakarya'da patlama üzerine patlama! İŞ CİNAYETLERİNE DUR DİYELİM!

Sakarya'nın Hendek ilçesindeki Coşkunlar havai fişek fabrikasında, 3 Temmuz günü bir iş cinayeti daha yaşandı. Fabrikadaki havai fişekler patladı ve 7 işçi hayatını kaybetti, 118 işçi yaralandı.

Patlamanın arkasında, göz göre göre gelen bir katliam ve devlet tarafından korunan fabrika patronları çıktı. Zaten aynı işyerinde bundan önce 6 kez iş cinayeti yaşandığı ve fabrikanın her defasında farklı isimlerle yeniden açıldığı anlaşıldı. Patlamanın hemen ardından Erdoğan'ın fabrika patronlarını arayarak görüşmesi, bu ilişkinin somut bir göstergesiydi.

Ve daha ölen işçilerin cenazeleri kaldırılmadan, devlet yetkilileriyle patronlar, fabrikanın sahibi Yaşar Coşkun'la birlikte "moral yemeği"nde buluştular. 7 işçinin ölümü, onlarcasının ölümü pençeleyip olması umurlarında değildi. Onlar patronun kariyeriyle ilgiliydiler. Yaşanacak en küçük bir zarara üzülüyor, patrona "moral" veriyorlardı! Şairin dediği gibi "yedikleri insan eti / içtikleri insan kanı"ydı.

Patlamanın üzerinden bir hafta geçmeden, yine Sakarya'da bir patlama daha gerçekleşti. Coşkunlar Fabrikası'ndaki patlayıcıları taşıyan araç da patlamıştı. Öyle bir patlamaydı ki, araçtan eser kalmamıştı ve onları kışlaya taşıyan üç asker de ölmüştü. Oysa patlayıcıların en az 15 gün bekletilmesi gerektiği, ondan sonra bir yerlere taşınabileceği, uzmanlar tarafından ifade ediliyordu. Fakat patronun çıkarlarını korumaya öylesine kilitlenmişlerdi ki, gözleri bir şey görmüyordu.

Böylece patronların karını korumak için sadece işçileri değil, "vatani görev" diyerek zorla askere aldıkları gençleri de öldürdüler. Hepsinin ortak özelliği yoksul olmalarıydı.

"Burada mecbur olan çalışıyor"

İşçilerin söylediği her şey, katliamın kaçınılmaz olduğunu anlatıyor. Daha önce de 6 kez patlama yaşanmış bu fabrikada. İşçiler ölmüş, yaralanmış... Her defasında ismini değiştirerek yeniden kurulmuş, aynı eksikliklerle, aynı özensizlikle, aynı umursamazlıkla... Sahibi, MÜSİAD'ın Sakarya temsilcisi.

Fabrikada genç işçi çalışmadığını söylüyor işçiler. Ancak gerçekten işe ihtiyacı olanlar, mecbur olanlar çalışıyor. Asgari ücretle, hiçbir güvenlik önlemi olmadan, hiçbir eğitim almadan... Onun için fabrikanın bulunduğu bölgeye "Çin mahallesi" adı verilmiş. Yani çok düşük ücretle uzun saatler çalışanların mahallesi.... Çalışanların büyük kısmı bu mahallede oturuyor.

Her tür iş kazasının, gerçekte iki sorumlusu vardır; fabrikanın patronu ve yeterli denetimleri yapmayan devlet. Buna rağmen, her iş kazasından sonra, alt düzey görevliler tutuklanır; ve genellikle onların da "düzeni" değiştirmede bir misyonları yoktur.

Hendek'teki fabrikada da böyle oldu. İlk

İşçinin güvenliğini ve sağlığını korumak amacıyla bakıldığında, üretim alanındaki her sorunun bir çözümü vardır. Ancak bunların herbiri, patronun gözünde bir "maliyet"tir. Ve bu parayı harcamaktansa, işçilerin canını pazara sürmekten çekinmezler. Ve yasalar, patronların çıkarlarını koruyacak biçimde düzenlenir.

tutuklananlardan birisi, fabrikanın İş Güvenliği uzmanı Aslı Bozkurt'tu. Oysa Aslı Bozkurt, tam da fabrikadaki iş güvenliği ve işçi sağlığına aykırı düzenlemele-re, yapılan kural dışlıklara karşı çıkmış fakat düzeltmeye gücü yetmediği için, 22 Mayıs'ta görevinden istifa etmişti. Tutuklandıktan sonraki ilk ifadesinde şunları söylüyor: "Denetlenecek binaları bana onlar gösteriyordu, yeşil renkli binanın ana depo olduğu hiç söylenmedi. Tersine atıl bir bina olduğu söylendi, bu nedenle hiç denetlemedim. Gördüğüm kural dışlıklarla ilgili yaptığım tespitlerin raporlara yazılmasına izin vermiyorlardı. Çünkü çalıştığım şirket, fabrika ile çalışmaya devam ediyordu."

İş güvenliği uzmanlığının gerçekte son derece göstermelik biçimde uygulandığının ve bu uzmanların ancak patronun çıkarlarının izin verdiği kadar bir alana ulaşabildiğinin somut göstergesidir bu ifade. Ve devlet-patron işbirliği ile işçi cinayetlerine, katliamlara göz yumulduğunun belgesidir.

Aslı Bozkurt, işçilerin sürekli olarak "burası patlayacak, yardım edin" dediğini de anlatıyor. Fakat can güvenliği olmayan bu fabrikada çalışmak zorunda kalıyorlar. Ayrıca işçiler, işi hızlandırmak için yanlarında olması gerekenin çok üzerinde patlayıcı taşımaya zorlanıyorlar. Buna itiraz ettiklerinde, daha fazla ürün çıkartmak için böyle çalışmalarını gerektiği söyleniyor. Patlamadan kısa bir süre önce, malzemelerden dumanlar yükseldiğini görüp uyarıyorlar. Bunun üzerine o malzemeler kuruması için güneşe seriliyor. Güneş ısısı yanıcı olan bu malzemeleri ateşleyen bir etki yaratıyor. Patlamanın da bundan çıktığı tahmin ediliyor.

Yaşamak için örgütlenmek

Bir önceki iş cinayetinin ardından, fabrikanın sahibi

Yaşar Coşkun, "patlayıcı maddelerin yaratacağı iş kazalarının yüzde 98'i önlenemez. Doktorun söylediğine göre ölen işçinin korkudan ödü patlamış" açıklamasını yapmıştı. Böylesine büyük bir pervasızlıkla, hem iş cinayeti konusundaki sorumluluğu üstünden atıyor, hem de ölen işçiyi suçluyordu.

Oysa işçinin güvenliğini ve sağlığını korumak amacıyla bakıldığında, üretim alanındaki her sorunun bir çözümü vardır. Her tür risk karşısında önlem alınabilir, işçiler gerekli eğitimden geçirilerek önlemlere uyması sağlanabilir, fabrikanın çalışma, depolama, dinlenme alanları, sözkonusu riskleri ortadan kaldıracak biçimde düzenlenebilir.

Ancak bunların herbiri, patronun gözünde bir "maliyet"tir. Ve bu parayı harcamaktansa, işçilerin canını pazara sürmekten çekinmezler. Azami karlarının önünde engel olarak gördükleri hiçbir harcamayı yapmazlar.

Ve yasalar, patronların çıkarlarını koruyacak biçimde düzenlenir. "İşçi sağlığı ve iş güvenliği" kavramının AKP döneminde "iş güvenliği"ne dönüştürülmesi, "işçi sağlığı" bölümünün çıkartılması boş yere değildir.

Keza iş güvenliği uzmanlarının ücretinin fabrikanın patronu tarafından ödenmesi de patronların lehine bir düzenlemedir.

Yanısıra, fabrikanın çalışma koşullarına ilişkin devletin yapması gereken denetimler de zamanında yapılmaz; denetim yapılacağı zaman patronla danışıklı-dövüş halinde yapılır ve denetimlerin olumsuz raporları sümenaltı edilir. Örneğin Coşkunlar Fabrikası da güya Mart ayında denetlenmiş, ama işçiler müfettişler gelmeden kendilerine haber verildiğini, ayrıca birçok yerin gösterilmediğini söylüyorlar.

Tüm bunlar, iş cinayetlerinin göz göre göre yaşanmasının asıl nedenidir. Coşkunlar Fabrikası'nda son 11 yılda kayıtlara geçen 7 iş cinayetinin de, Torunlar İnşaat'tan Soma madenlerine yaşanan tüm katliamlarda da, devlet denetiminin olmadığı, patronlarla işbirliği içinde davrandıkları görüldü. Ve işçilerin uyarılarına rağmen göz göre göre gelen felaketlerin umursanmadığı, aşırı kar için her şeyin göze alındığı ayan-beyan ortada.

Bu cinayetlerin asıl müsebbibi fabrika patronlarıdır. Onların azami kar tutkusudur. Fakat iş cinayetlerinden dolayı patronları suçlamazlar. Ustalar, şefler, iş güvenliği uzmanları vb. görevlilere suçu yıkıp geçirirler. Büyük bir kitle tepkisi yükselmediği sürece, patronların tutuklanması sözkonusu olmaz. Coşkunlar'da da böyle olmuştur.

Bu durumu değiştirmenin tek yolu, iş cinayetlerine karşı mücadelenin sürekli yüksek tutulmasıdır. Ayrıca işyerinde örgütlü olmak, bu cinayetleri durdurmak için de elzemdir. İş cinayetlerinin en fazla sendikası olmayan yerlerde görülmesi tesadüf değildir. Kısacası yaşam hakkı için bile örgütlenmek ve mücadele etmek dışında bir seçenek yoktur.

“Salgına karşı mücadeleyi ortaklaştırmalıyız”

Türk Tabipler Birliği (TTB) ikinci başkanı Doktor Ali Çerkezoğlu ile salgın sürecini, bu süreçte devletin yaklaşımını, TTB olarak neler yaptıklarını konuştuk. Yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

TTB olarak, koronavirüs salgınına nasıl görüyor, neye bağlıyorsunuz?

Kuşkusuz bir koronavirüs salgını olacağını tahmin etmek mümkün değildi. Hiçbir hekim grubu, hiçbir ülkede böyle bir nokta atışı yapamaz. Ancak doğanın bu kadar tahrip edildiği, insanın doğaya, hayata ve diğer canlılara bu derece müdahil olduğu ve tükettiği; kapitalizmin her şeyi bir ranta ve tüketim nesnesine dönüştürdüğü bir dünyada, bu ve benzer sorunların karşımıza çıkacağını öngörmek de kahinlik olmaz. Bu sorunlar bazen iklim değişikliği, bazen küresel ısınmadan kaynaklı ozon tabakasının delinmesi, bazen de bir koronavirüs salgını olarak karşımıza çıkar, bu kaçınılmazdır. Sadece bunun ne zaman, nasıl, hangi virüs olacağını bilemeyiz.

Sonuçta salgın, beklenen bir durumdur. Ne yazık ki insanlık bütün bu bilimsel-teknolojik gelişmeye rağmen, odağına insanı ve yaşamı koymadığı için, bu tür salgınlara hazırlıklı değil. Bir bütün olarak kapitalist sistemin kendisi hazırlıklı değildi. Türkiye de buna hazırlıklı değildi. TTB olarak; koruyucu hekimliğin zorunlu olduğunun sürekli altını çizen bir örgüt olarak, bu konulardaki kaygılarımızı sıkça ifade ediyorduk.

Salgın yayılmaya başladığında TTB olarak neler yaptınız?

Bizim halk sağlığının korunması konusunda çalışmalar yapmamız zaten yasayla tanımlanmış bir görevdir. Ancak sadece yasanın bize verdiği sorumluluktan dolayı değil; TTB olarak 50 yıldır binlerce meslektaşımızla birlikte, toplumcu bir bakış açısıyla harcadığımız emek, zaten böylesi bir salgın durumunda, bizim de teyakkuz haline geçmemizi gerektiriyordu. Öyle de oldu.

Kovid-19 salgını başladığı andan itibaren, bu konuyla sadece sınırlı düzeyde test yaparak başedilemeyeceğini, tedavinin önemli bir unsur olduğunu, ancak hastanelerin hazırlığının gerektiğini, yoğun bakım ünitelerinin çoğaltılması gerektiğini ve salgınla mücadelenin esas olarak filyasyonla gerçekleşeceğini ifade ettik. Daha somut biçimde halk sağlığı deyimleriyle ifade edersek; “tespit-izolasyon-karantina” uygulamalarıyla, koruyuculukla, bulaşıcılığın engellenmesiyle, mücadelenin doğru yol olduğu anlatıldı. Bunun için TTB bünyesinde “Kovid İzleme Heyeti” oluşturuldu. Enfeksiyon, göğüs hastalıkları ve halk sağlığı uzmanı hocalardan oluşan heyet, aylık raporlar yayınladı. Sağlık Bakanlığı’na uyarı, yurttaşları aydınlatan, hem koruyuculuk hem de olaya yaklaşım açısından nasıl bir tutum takınmaları gerektiği konusunda bilgilendiren çalışmalar yaptı.

Aynı zamanda dünyadaki gelişmeleri takip etmeye çalıştı. TTB bu süreçte aslında kamunun vicdanını yansıttı. Yani salgının bir siyaset malzemesi haline dönüştürülmemesi, bilimsel verilerden sapılmaması, bilimsel gerçekliğe uygun olarak adım atılması konusunda basınç uygulamaya çalıştı; hala da bunu yapmaya devam ediyor.

TTB’nin “Bilim Kurulu”na girmek için çabası oldu mu? “Bilim kurulu”nu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sağlık Bakanlığı’nın oluşturduğu Bilim Kurulu’na TTB davet edilmedi. Bakanlık, TTB başta olmak üzere, diğer sağlık meslek örgütlerini bu konuda muhatap almadı, uyarmamıza rağmen kurula katmadı. Her ne kadar TTB kapsamında sayılabilecek uzmanlık derneklerinden çok değerli bilim insanları bu kurulda var ise de, kurulun oluşum şekli doğrudan doğruya bakanlık inisiyatifinde. Bu durum, Türkiye’de yöneticilerin genel yaklaşımı. Ama TTB heyetinin yaptığı bir çok açıklama, birkaç gün sonra Sağlık Bakanlığı’nın uygulamasına dönüştü. TTB’nin uyarı ve itirazlarının bir çoğunu uygulamak zorunda kaldılar.

Aslında Bakanlık, salgının ilk dönemlerinde büyük bir şaşkınlık geçirdi. Ve bütünlüklü bir tutum takınmadı. Oysa salgın küresel bir sorundu. Ve sadece hastaneye gelenleri tedavi etmekle başedilemezdi. Hatırlarsanız salgının ilk 15-20 gününde test yapmakta kriz yaşandı. Tek bir merkez laboratuvarında bütün testler incelendi. Bir test sonucu 4-5 günde çıktı. “Salgınla böyle mücadele olmaz” diye uyardık. Yapılan test sayısını da, bu testlerin inceleneceği laboratuvarların sayısını da çoğaltmaları gerektiğini söyledik. Bunları çoğalttılar. Ama ekonominin-ticaretin devam etmesinden yana oldular. Salgının durması için değil, çarkların dönmesi için çalıştılar. Emekçilerin canı ve hayatı pahasına, tercihleri çarkların dönmesi yönünde oldu. Bu konudaki uyarımızı dikkate almadılar. Halen de almıyorlar.

TTB’in oluşturduğu kurul nasıl çalıştı, bugüne dek neler yaptı?

TTB enfeksiyon hastalıkları, göğüs hastalıkları, halk sağlığı uzmanlarından “Kovid İzleme Kurulu” oluşturdu. Şimdi bu kurulu daha da genişlettik. Son bir aydır sosyologlar, şehir plancıları, mimarlar, eğitimciler, medya mensupları, öğretim elemanları, bilimsel değerlere sahip çıkan, hepsi alanında uzman olan kişiler katıldı. Çünkü salgın sadece tıbbi bir mesele değil. Hayatın her alanını kuşatan ve etkileyen sosyal-siyasal-medikal bir sorun. Bu nedenle buna yaklaşım da bu genişlikte olmalıdır. Heyetimiz 4. ayda, salgının öncelikle hastaların ve sağlık çalışanlarının üzerindeki etkisini, beraberinde sosyal yaşam üzerindeki etkisini, medyada, eğitim alanında, çalışma yaşamındaki etkisini içeren bir

rapor hazırlayacak. Bir yandan da halkı aydınlatmak videolar hazırladı. Maske takmak, el hijyeni vb. konularda bilgilendirme çalışmaları, broşürler, kamu spotları hazırladı.

Halen bu çalışmalar sürüyor. Yani süreci izleme, eksik gördüğü yerleri bilimsel verilerle doldurmaya çalışma, kaygılarını iletme ve önerilerini sunma yönünde bir çalışma prensibi var.

Toplumun aydınlatma konusunda TTB yeterli olabildi mi? Hükümetten bu yönde gelen baskılara karşı ne yaptı?

Aslında sadece AKP hükümeti değil, genel olarak Türkiye’de bütün hükümetler geleneksel olarak kendisine muhalif olanları baskılıyor; kendilerini alkışlayan kurumlar, sarı kurumlar ya da sessiz kurumlar istiyorlar. Cüretkar eleştiri yapmayan kurumları tercih ediyorlar. AKP döneminde ise, muhalif kurumlara baskının dozu oldukça arttı. Son dönemde yaşananlara baktığımızda, her türlü eleştiriye tümüyle kendi varlığına bir itiraz, bir müdahale olarak görüyor. Bilimsel itirazları bile kendisini devirmeye dönük bir çaba olarak algılıyor. Bu sadece TTB’ye dönük değil. Barolara da böyle, diğer kesimlere de.

Biz bu konudaki çalışmamızın odağına kendi doğrularımızı koyuyoruz. Hükümet nasıl algılasa algılasın, biz kendi doğrularımız yönünde ilerleyeceğiz. TTB’nin her zaman savunduğu değerler; herkesin eşit, ücretsiz, anadilde sağlığa kavuşması; sağlığın bir kamu hizmeti olması; salgında önemi daha çok açığa çıkan, birinci basamak koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesidir. Bu temel ilkeler doğrultusunda eleştirilerini yapan, bu konuda hükümet kim olursa olsun sözünü esirgemeyen bir kurumdur TTB.

Bu süreçte Sağlık Bakanı’nın TTB’ye dönük eleştirileri, hakaretleri çok oldu. TTB Kovid İzleme Grubu’nda en çok çaba harcayan Doktor Kayıhan Pala hakkında, salgın konusunda yaptığı açıklamalar sebebiyle bu hafta soruşturma açıldı. Her yerde tek ses isteyen, bilimi yok sayan, eleştiriye tahammülü olmayan bir anlayış var. Oysa pandemi sürecinde eleştiri olmazsa, sadece Sağlık Bakanı’nın akşam yayınladığı twitlerle kalırsa; bu toplum sadece pandeminin değil, kötü yönetim anlayışının yarattığı salgının da altında kalır. Kovid salgınıyla başetmek, bu kötü yönetimle başetmekten daha kolay.

Koronavirüsün Türkiye’ye girişi resmen açıklandığı gibi Mart ortası mıdır, yoksa Ocak ayından itibaren başlamış mıdır? Bu süreçte

zatürreden ölümlerin artmış olması tesadüf olabilir mi?

İlk vaka 11 Mart'ta açıklandı. Ama daha önce var mıydı, yok muydu konusu bir spekülasyona dönüştü. 11 Mart'tan önce test yapılmadı. Bu nedenle Mart'tan öncesi gözleme dayalı.

Aslında bunun çok da önemi yok. Mart'tan önce ya da sonra, virüs ne zaman gelmiş olursa olsun, esas önemli olan bu virüse nasıl müdahale ettiğin. Bu salgının yarattığı tıbbi tabloya ve sosyal yıkıma karşı nasıl tutum aldığın. Halen sadece PCR testine göre vakalar pozitif kabul ediliyor. Bütün dünya biliyor ki, bu testin pozitifliği yüzde 60'ı geçmiyor. Yani yüzde 40 kadar bir vakanın varlığı net. TTB'nin gözleme dayalı, tomografisi Kovid-19'la uyumlu hastaların testinin negatif çıktığı yaygın bir durum var. Bu durumda ölen çok yurttaşımız oldu. Ne yazık ki, PCR testi pozitif olmadığı için istatistiklere Kovid olarak girmiyor; bulaşıcı hastalıktan öldüğü söyleniyor. Bu nedenle 5 bini aşan rakam, gerçekte 10-15 bin de olabilir.

TTB olarak bir rakam tartışması yapmak istemiyoruz. 5 bin de büyük bir rakamdır. Ne kadar tedbir aldığımızı, salgına ne kadar ciddi mücadele ettiğimize, neyi tercih ettiğimize bakmak gerekir. İnsanı mı, kapitalizmin çarklarının dönmesini mi? Ülkemizde şu anda 5 bin kişinin öldüğü tescillenmiş durumda. Daha iyi bir karantina uygulamasıyla, izolasyonla, ulaşımda ve işçilerin çalışma koşullarında alınacak tedbirlerle çok daha az insanımız ölmüş olurdu; daha az insanımız hasta olurdu. Şu an açıklanan rakamların iki-üç kat fazla olmasından çok, tek bir yurttaşımızın bile hayatını korumaya yoğunlaşmak gerekir.

Zatürreden ölümlerle Kovid içiçe geçti. Bu normaldir. Virüs grubundaki bir çok hastalık, zaten ölüme yol açar. Kronik hastalığı olan yurttaşlarımızın bir kısmı, diğer korona grubuyla birleşince hayatını kaybeder. Bizim esas kaygımız, Eylül'den sonrası. Eğer vaka sayıları çok düşürülmez veya sıfırlanmazsa, sonbaharda diğer virüslerle birlikte yeniden büyük bir salgın dalgasıyla karşılaşabiliriz. Bu nedenle hükümeti ciddiyete ve sorumluluğa, tercihleri insandan yana, yaşamdan yana yapmaya davet ettik, ediyoruz.

TTB olarak sağlık çalışanlarının eğitimine dönük neler yapabildiniz? Sağlıkçı ölümlerinin çok olması neden kaynaklanıyor? Malzeme eksikliği ve çalışma koşullarının ölümlerde payı nedir?

TTB olarak meslektaşlarımızın taleplerini ve kaygılarını iletmekle mükellefiz. Çünkü sesini çıkaran bir hekim, hemşire ya da sağlık çalışanı, haklı bile olsa bir anda haksız duruma düşebilir; mobbinge, idari baskıya maruz kalabiliyor, mağduriyet yaşayabiliyor. TTB bir eğitim sürecini, yayınladığı broşürler, yaptığı açıklamalarla, bağlı odalarımızla birlikte hastane ziyaretleriyle yürütmeye çalışıyor. Bu ziyaretlerde hem onların sorunlarını dinliyoruz, hem moral vermiş oluyoruz. Ama esas misyonumuz, bu Kovid-19 döneminde hekimlerin yaşadıkları sıkıntıları ilgili mercilere, bazen

medya üzerinden kamuoyuna, bazen bakanlığa taşınması olarak belirlendi. Onu yapmaya çalışıyoruz.

Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının işi bu: Hastalık varsa tedavi etmek. Bu nedenle herkes gibi hekimler ve sağlık çalışanları da, riskli de olsa işlerini yapmak zorunda. Bu, topluma bir lütf değil. Ancak işini yapan sağlık çalışanlarının korunması da hükümetin, sağlık bakanlığının birinci derecede sorumluluğudur. Burada bir kahramanlığa gerek yok. Hekim tedavisini yapacak, hemşire görevini yapacak, yoğun bakımda bütün sağlık çalışanları elbirliği ile hastayı iyileştirmeye çalışacak, ilacını verecek, takibini yapacak. Ama aynı zamanda bütün bu işlemi yapan tüm sağlık çalışanları korunacak. Bu koruma da hekimin ya da hemşirenin kendi sorumluluğuna bırakılmayacak. Malzemesi, donanımı tam olacak, ihtiyacı kadar olacak, kalitesi salgınla başedecek nitelikte olacak. Salgının ilk döneminde, biraz salgının öneminin kavranmaması, biraz koruyucu donanım eksikliği, biraz da salgın yönetimindeki koordinasyon eksikliği biraraya gelince, ciddi sayıda hekim ve sağlık çalışanı Kovid-19'a yakalandı. Sayısı azalmakla birlikte bu risk devam ediyor. Meslektaşlarımızı dikkatli olmaları konusunda uyarıyoruz. Ama Sağlık Bakanlığı da sağlık çalışanlarının nitelikli malzeme kullanmasını sağlamak zorunda. Bu çok önemli, çünkü kalitesiz maskenin-gözlüğün faydası olmuyor. Özellikle Kovid hastalarıyla yakın temasta olanlar için. Bu konuda yer yer eksiklikler devam ediyor.

Sağlık çalışanları için esas risk sürecin uzuyor olması. Hekimler ve sağlık çalışanları dört aydır büyük bir özveriyle çalışıyor, gerek fiziksel gerekse ruhsal olarak ağır stres yaşıyorlar, kendileri ve aileleri için endişeleniyorlar. Bu koşullarda birinci dalga tamamlanmadan ve sönümlenmeden salgının önümüzdeki aylarda yeniden yüksek rakamlara çıkması durumunda, ağır travmatik bir tablo oluşması mümkün. Sağlık Bakanlığı durumu bu gözle değerlendirmeli, gereken izinleri vermeli, dinlendirmeli, rehabilitasyon uygulamalarını öne almalı, maddi-manevi destek sunmalıdır. Bunları hatırlatıyoruz.

Türkiye'de koronavirüsün Avrupa ve ABD'ye göre daha az etkili olmasında sağlık sisteminin ve sağlıkçıların rolü nedir?

ABD'deki rakamlar çok yüksek. Başlangıçta İtalya ve İspanya da yüksekti ama ülkemizdeki durum ne yazık ki komşularımız Yunanistan ve Bulgaristan'dan çok daha kötü. Bu nedenle "başarı"

tartışması çok anlamlı değil. Ama ABD örneği iyi değerlendirilmesi ve ders alınması gereken bir örnek. Gerek sağlık sisteminin bütünüyle özelleştirilmiş olması, gerek toplumsal algıda bencilliğin, çıkarıcılığın ve insan yaşamının değersizleştirilip her şeyin ticari bir metaya dönüştürülmesinin kristalize edilmiş hali sözkonusu orada. ABD'nin pandemide yaşadığı başarısızlık aslında kapitalizmin ruhunun ne kadar çirkin, ne kadar insandan uzak ve zararlı olduğunu çok net olarak gösterdi.

Bizdeki "başarı" diye algılanan Amerika'ya göre rakamların daha iyi olması, AKP ile hız kazanmış olmakla birlikte özelleştirme sürecinin tamamlanmış olmasıdır. Türkiye'de her şeye rağmen 60-70 yıllık, akla ve bilime dayalı, -erozyona uğramış olsa bile- dayanışmaya dayalı sağlık algısının, gerek hekimlerde ve sağlık çalışanlarında sürmesinin, gerekse de toplumda halen sağlığın kamusal bir hak olduğu düşüncesinin ortadan kaldırılamamış olmasının payı var. Ama ne yazık ki AKP, uyguladığı politikalarla bunu kaldırmaya dönük süreci işletiyor. İstanbul gibi bir yerde, 100 kamu hastanesine karşı 160 özel hastane olması zaten bunun göstergesi. Umarız ki bu süreç tersine döner. Ve sağlıkta kamu-sallığın değeri, bu pandemi süreci ile birlikte bir kez hatırlanmış olur.

Bu süreçte devletin yaptığı yanlışların neler olduğunu düşünüyorsunuz.

Devletin öne çıkan yanlışları: 1- salgında tercihini çarkların dönmesi yönünde kullanan bir ülke olması; 2- her konuda olduğu gibi liyakatsiz kadrolarla sürecin yönetiliyor olmasıdır. Torpille gelmiş hastane başhekimleri olmuş kişiler var. Rektörlerin, dekanların, sağlık müdürlerinin tamamen parti angajmanı ile getirilmiş olması önemli bir sorun. Bu, kriz anlarında büyük sorunlar doğuruyor ve başarı şansını azaltıyor doğal olarak.

Bir başka faktör, AKP hükümetinin sadece salgında değil, bir bütün olarak dünyayı yorumlamada ilimden çok hurafeye dayalı, akılcı sorgulamalardan uzak bir tarza sahip olmasıdır. Bu zararları azaltan, kısmen bilim kurulundaki görece bilimi önemseyen farklı düşünen hocaların varlığıdır. Bakanlığa rağmen deneyimli bir hekim kadrosunun, sağlık çalışanı kadrosunun varlığıdır. Ve her şeye rağmen ülkenin kamusal sağlık algısıdır.

Teşekkürler. Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Son olarak bu pandemi de göstermiştir ki, toplumu etkileyen sağlığını ve sosyal yaşamını, emeğini etkileyen bu tür krizlerde mücadelenin ortaklaşması zorunludur. Akıl, bilimin ve emeğin odağa alındığı bir mücadele perspektifinin, işçisinden hekimine, akademisyeninden ev kadınına kadar toplumun tüm öğelerinin sürece katıldığı, sorguladığı ve dâhil olduğu bir mücadele alanı olarak tanımlanması gerektiğini gördük. TTB olarak ortak mücadele perspektifiyle üzerimize düşeni yapmak çalıştık ve bunu yapmaya devam edeceğiz.

Korona bahane, doğa talanı sürüyor

Doğa eylemlerinde en yaygın kullanılan slogan, "üstü altından değerlidir" oldu. Doğaya, o doğanın barındırdığı bitki ve hayvan çeşitliliğine verilen değer ifadesi olmuştu bu slogan.

Devlet için ise, yeşil alanlar ya beton yığını olmalıdır, ya da maden ocağı. Rant getirmiyorsa, oradaki bitkinin de, hayvanın da, endemik türlerin de, sağladığı temiz havanın-suyun da bir değeri yoktur.

Tıpkı Marks'ın söylediği gibi; *"Kapitalizm, gölgesini satmadığı ağacı keser!"*

Koronavirüs salgını başlamadan önce, doğa mücadelesinde oldukça önemli kazanımlar elde edilmişti. Büyük direnişler sonucunda, bazı bölgelerde maden ruhsatları iptal edilirken, bazı bölgelerdeki çalışmalar fiilen durdurulmuştu. Ancak **salgın uzayıp, insanların dikkatleri sağlık ve ekonomik kriz üzerine yoğunlaştıkça, maden ve talan şirketleri yeniden harekete geçti.**

Kazdağları'ndaki nöbet sürüyor

Kazdağları'ndaki maden şirketine karşı nöbet, 26 Temmuz 2019'da başlamıştı. Madenci şirket Alamos Gold'un Kazdağları'nın tüm güzelliklerini yerle bir etmeyi hedefleyen projeleri henüz iptal edilmedi; ancak durduruldu. Şirket ise maden alanında beklemeye devam ediyor.

Koronavirüs salgını sürecinde de maden alanındaki nöbet çadırlarının varlığını sürdürmesi, devleti çok rahatsız ediyor. Bunu engellemek için bugüne kadar bir çok adım atıldılar. Mesela pandemi bahane ederek ormancılığa girişleri yasakladılar; ancak "normalleşme" başlayıp plajlar, piknik alanları vb. serbestleştirildiği halde, Kazdağları'na giriş yasağı kalkmadı.

Günlük yürüyüş eylemlerinden dönüşlerde, jandarma komutanlığı ormanda buldukları gerekçesiyle her defasında tutanak tuttu. Alana gelmek isteyenler, jandarma tarafından "kolluk gücüne mukavemetten adli işlem yaparız" diye tehdit edildiler.

Pandemi bahanesiyle nöbet tutanlara sayısız defa idari para cezası kesildi. Kesilen para cezaları, toplamda 107 bin liraya ulaştı. Koronavirüsün bahane olduğu öylesine belliydi ki, aynı dönemde maden şirketinin çalışanları herhangi bir engelle karşılamadan alana gidip gelmeye devam ediyorlardı.

Başından beri devletin amacı, Kazdağları'ndaki nöbeti yalnızlaştırmak, yalıtım, etkisizleştirmek ve sonuçta tamamen ortadan kaldırmaktı. Dizginsiz yağma planlarının önündeki somut bir engeldi çünkü bu. Ancak bölgedeki insanlar, büyük bir kararlılıkla bu direnişi sürdürüyorlar.

Kirazlıyayla'da madene karşı direniş

Bursa'nın Yenişehir ilçesindeki **Kirazlıyayla köyü, tam da salgın günlerinde doğa talanına karşı mücadele odağına dönüştü.**

Bölgede bakır, çinko ve kurşun çıkararak Lübnanlı maden şirketi Meyra Madencilik, 30 Mart günü

maden ocağına atık havuzu oluşturmak için, iş makineleriyle bölgede kazıya başlayınca, direniş de başlamıştı. Köylüler, mera ve tarım arazisi olarak kullandıkları bölgede atık havuzu inşasına karşı çıkarak, kazı alanında eylemler yapmaya başlayınca, maden şirketinin arkasındaki devlet desteği de ortaya çıktı.

Mayıs ayı içinde, maden şirketinin çalışmalarını durdurmak isteyen köylüler, jandarma saldırısı ile karşılaştılar. Ağaç kesen şirketin önünde eylem yapan köylüleri gözaltına alan jandarma, araçlara doldurarak köye geri götürdü ve köyün giriş-çıkışlarını kapattı. Öyle ki, köylü kendi merasına, tarlasına, mezarlığına gidemez oldu. Hayvanların otlatılması, tarlaların bakımı için köylülerin dışarı çıkmasına bile izin verilmedi. Sadece köylüler değil, köyün tamamı gözaltına alınmış oldu.

Eyleme destek vermek için bölgeye gitmek isteyenlerin köye girişi de engellendi. Eylem sırasında

gazeteciler de gözaltına alındı.

Bu eylemin ardından maden şirketinin yapmaya çalıştığı atık havuzu çalışması geçici olarak durduruldu. Ardından 11 Mayıs'tan itibaren yeniden çalışmalar başladı. Şirket, sokağa çıkma yasaklarını da bu çalışmalar için kullandı. Mesela 4 günlük sokağa çıkma yasakları döneminde, maden şirketinin bölgenin çevresine beton duvarlar örmeye başladığı ortaya çıktı. Beton duvarlar, içinde mesire alanları, meralar, göletler ve 9 adet çeşmenin bulunduğu oldukça büyük bir bölgeyi kapatarak köylülerin elinden almış oldu. Keza maden şirketi sokağa çıkma yasakları dönemini, ağaçları kesmeye devam etmek için bir fırsata dönüştürdü.

Mayıs ve Haziran ayları boyunca köylülerin eylemleri, direnişleri sürdü. 7 Haziran günü, Bursa'dan kurumların ve milletvekillerinin katılımıyla köylüler bir basın açıklaması düzenlediler. Ancak **jandarma köyü "kapatarak", eylemi engellemeye çalıştı. Burada da köyün "kapatılması"nın bahanesi, koronavirüs salgını oldu.** Jandarma Covid-19 önlemleri dahilinde, köye girişin valilik tarafından engellendiğini ileri sürdü. Ancak köylü kadınlar tepelerden yürüyerek engelleri aştılar ve destekçilerle buluşmayı başardılar.

Lübnanlı maden şirketi Meyra, 2012 yılında bölgenin ruhsat alanını devralarak faaliyete başlamış, 2013 yılında "ÇED gerekli değildir" raporu çıkartmıştı. Köylülere vaatleri sırasında sürekli yalan ve çarpıtmalara dayanan şirket, gerçekte İznik'e kadar çok geniş bir alanı gaspetmeyi planlıyor. Doğrudan devlet desteği ile bu doğa talanına girişen şirkete karşı, köylülerin direnme kararlılığı da sürüyor.

2 Temmuz'da Madımak katliamı lanetlendi

Sivas katliamı, 27. yılında Sivas'ta, Ankara'da, İstanbul'da ve birçok kentte lanetlendi.

Bu yıl koronavirüs salgını, 2 Temmuz anmalarının da olması gerektiği gibi yapılmasına engel oldu. Her yıl tüm illerden Sivas'a giderek öfkesini haykıran, dinci-gericiliğe meydan okuyan kitlenin, bu yıl gitmesi günler öncesinden yasaklandı. Diğer kentlerde de eylemlere katılım sınırlı kaldı.

2 Temmuz 1993'te, Sivas'ta Pir Sultan Abdal Şenlikleri sırasında Madımak Otelinde kalan sanatçı ve aydınlar dinci gericiliğin saldırısına uğramışlardı. Cuma namazının ardından önce kentte bulunan kültür merkezinin önünde toplanan gerici-şeriatçı kitle, devrimcilerin direnişi ile püskürtüldüler. Ardından aydın ve sanatçıların kaldığı Madımak Oteline giden gerici çete, oteli ateşe verdi ve aralarında Muhlis Akarsu, Hasret Gültekin, Asım Bezirci, Metin Altıok, Behçet Aysan'ın da bulunduğu 33 kişinin yanarak ölmesini çığlıklar atarak, tekbir getirerek seyretti.

Seyreden sadece otelin önündeki kitle değildi. Katliam, devletin gözü önünde, otelden arayan aydınların yardım çağrılarını görmezden gelen hükümetin bilgisi dahilinde gerçekleştirilmişti. Sivas belediye başkanından, olayın hiçbir aşamasında ortada görünmeyen asker-polisine kadar, devlet bu katliamın ortağıydı. Sonrasında, katliamın gerçekleştiği otelin "kebab salonu" yapılması, yine devletin ortak olduğu bir suçtu. Ve büyük mücadeleler sonucunda, Madımak Otelini bir müzeye dönüştürüldü.

Bugün katliamın yıldönümünde yapılan eylemlerde, "Adalet istiyoruz" talebi öne çıktı. Ve kitleler, katliamın hesabının sorulacağını haykırdı.

Sivas'ta yapılan eylemde Alevi kurumları katliamda yaşamını yitiren canları andılar. Saat 10'da Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) Sivas Şubesi önünde toplandılar. Buradan Madımak Oteline kadar, sloganlarla yürüyüş gerçekleştirildi. Otelin önünde saygı duruşuyla başlayan anmada yapılan konuşmalar da, 27 yıl boyunca, katliamın aydınlatılması için devletin tek bir adım bile atmadığı belirtildi.

Yasaklanan “demokrasi yürüyüşü” etkisiz kaldı

HDP'nin Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları ile Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in 4 Haziran günü vekilliklerinin düşürülmesinin ve tutuklanmalarının ardından, HDP yürüyüş kararı almıştı. “**Darbeye Karşı Demokrasi Yürüyüşü**” adı verilen bu eylemde, HDP Edirne ve Hakkari'den başlayarak Ankara'ya yürümek üzere bir program oluşturdu.

Programın açıklanmasının ardından, yürüyüş güzergahındaki kentlerde peşpeşe yasak kararları geldi. Tekirdağ, Edirne, Bitlis, Hakkari, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya ve Van'da valilikler, şehre giriş-çıkış yasağı açıkladılar ve kente giriş-çıkışları kontrol etmeye başladılar. Üstelik, valiliklerin “yasak” gerekçesi, koronavirüs salgınıydı!

1 Haziran'dan itibaren salgına ilişkin tüm kısıtlamaları kaldıran AKP yönetimi, demokratik hak ve özgürlükler için bir eylem sözkonusu olduğunda koronavirüs hatırladı! Oysa eylemler zaten maske-mesafe gibi tedbirleri olarak yapıyordu. En büyük hastalık riski, eylemlerin üzerine polis saldırısında gerçekleşiyordu. Ve her defasında polis saldırılarıyla bu riski arttıran devlet oldu.

HDP'nin yürüyüşü de aynı gerekçeyle yasaklandı. Yürüyüşün sembolik olacağı duyurulmasına rağmen, polis barikatlarıyla yollar kesildi. Kararlaştırıldığı gibi **HDP 15 Haziran günü, iki grup halinde yürüyüşe başlamak istedi. Edirne kolunun başında HDP eşbaşkanı Pervin Buldan, Hakkari'de ise Mithat Sancar bulunuyordu.** Silivri'de toplanarak Edirne'ye gitmek isteyen Pervin Buldan başkanlığındaki heyetin önü polis barikatıyla kesildi, 10 kişi gözaltına alındı. Buldan, bir konuşma yaparak durumu protesto etti. Edirne'de ise, Selahattin Demirtaş'ın bulunduğu F tipi'ne kilometrelerce kala durdurulan heyet, burada da bir açıklama yaparak İstanbul'a geçti.

İstanbul'daki eylemler 16 Haziran'da Esenyurt'ta başladı. Yürüyüşten önce Esenyurt Meydanı polis tarafından ablukaya alınmıştı. Toplanan kitle arka caddede yürüyüş yaptı. Ertesi gün, Kadıköy Altıyol'da eylem yapılacaktı. Polis engellemesi üzerine HDP Kadıköy ilçe binası önünde toplanıldı. Proleter Devrimci Duruş okurlarının da katıldığı eylemde HDP ve bileşenleri konuşmalar yaptılar. 18 Haziran'da Taksim Tünel'de yapılması planlanan eylem ise, Beşiktaş Abbasağa Parkı'na çekildi. Polis parkın giriş ve çıkışlarda ve içinde GBT kontrolleri yaptı. Pankartların asıldığı, dövizlerin açıldığı etkinlik boyunca sık sık sloganlar atıldı, katılan kurumlar adına açıklamalar yapıldı. Etkinliğin ardından bir grup Beşiktaş Merkez'e yürümek isteyince polis saldırısı oldu ve 4 kişi gözaltına alındı. 19 Haziran'da Sultanbeyli'den uğurlanan heyet, Kandıra Hapishanesi önünde açıklama yaptıktan sonra Ankara'ya geçti.

Hakkari kolu ise, HDP il binasına açılan tüm

sokakların polis tarafından tutulmasından dolayı yürüyüş yapamadı. Mithat Sancar burada kitleye hitaben yaptığı konuşmada, asla vazgeçmeyeceklerini belirtti. Sonra Van'a doğru yola çıkıldı. Van'da HDP il binasına yürümek isteyen kitlenin önü polis barikatıyla kesildi. Ancak kitle sloganlarla HDP il binasına kadar yürüdü. 17 Haziran'da Diyarbakır'a gitmek isteyen heyete polis gaz sıkarak müdahale etti. Diyarbakır'a diğer illerden gelen HDP'lilerin girişine izin verilmedi. 18 ve 19 Haziran'da Adana'da ziyaretlerde bulunan heyet, Adana il binasında açıklama yaptı.

Hakkari ve Edirne yürüyüş kolları 20 Haziran'da Ankara'da Meclis Bahçesinde toplandı ve bir deklarasyon yayınladı. Deklarasyonda neden yürüdüklerini anlattıktan sonra, “halkın talepleri” olarak belirledikleri, demokrasi ve adalet başta olmak üzere temel talepler sıralandı. Sorunlar çözülene dek mücadeleye devam edecekleri belirtildi.

Tüm engellemelere rağmen HDP'nin yürüyüş kararının arkasında durması önemliydi. Fakat yürüyüşün daha baştan “sembolik” olarak belirlenmesi, sonrasında yasaklara karşı tüm HDP kitesini harekete geçirmemesi, eylemi etkisiz kıldı. İki yıl önce CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun başlattığı “adalet yürüyüşü” ile kıyaslanmayacak ölçüde sönük ve sonuçsuz bıraktı.

Eski eşbaşkanları, birçok belediye başkanı, il ve ilçe yöneticileri tutuklu bulunan **HDP, kitlesel ve radikal eylemlere**

başvurmadığı sürece, üzerinde artan baskıyı durduramaz. Kayyumlarla kazandığı belediyelerin üçte ikisini kaybetmiş durumda. Milletvekillerinin dokunulmazlıkları kaldırılıyor, gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Dahası, HDP'nin kapatılması için şoven bir kampanya başlatıldı. Sadece meclisle sınırlı, sembolik eylemlerle bu ablukanın yarılamayacağı ortada. **En başta meclisi terk ederek AKP-MHP yönetimine meşruiyet kazandırmaktan vazgeçilmesi gerekiyor.**

Başta HDP olmak üzere muhalif partiler, hâlen meclise ve seçimlere endeksli bir muhalefet yaptıkları için, bu faşist-gerici yönetim kitle tabanını yitirmesine rağmen ayakta durabiliyor.

Kitleler muhalefet partilerini aşan bir eylemlilik sürecini başlatmadığı sürece de, bu çemberin kırılması mümkün görünmüyor.

Mardin'de bir mağarada toplu mezar bulundu

Mardin Dargeçit'te, Gülbış Mezrası'nda bir mağarada toplu mezar bulundu. Savcılık incelemesinde mağarada 40 kafatası tespit edildi. İHD Mardin Şube Başkanı, gözaltında kaybedilen kişilere ait olabileceğini belirtti.

Mezarları, babası 1993 yılında gözaltında kaybedilen İrfan Yakut buldu. Yakut, savcılık ile birlikte İHD'ye de başvuru yaparak bölgede inceleme yapılması için çağırıldı. Ancak savcılık, Dargeçit JİTEM davasındaki kayıp kişilere ait olması ihtimali yüksek olan toplu mezara ilişkin, gizlilik kararı çıkardı ve İHD'lilerin alana girmesine izin vermedi. Mezarda bulunan kemik ve kafataslarına ilişkin DNA incelemesi yapılacak.

Özellikle '90'lı yıllarda, Kürt kentlerinde sayısız insan gözaltında kaybedildi. Bir gün evlerinden ya da yoldan alındılar, beyaz toroslara bindirildiler ve onlardan bir daha haber alınamadı. İşkence ile katledildikleri düşünülen bu insanların cenazeleri bile bulunamadı. Şimdi dağda taşa toplu mezarlar bulunuyor; ve onlarca yılın ardından, insanlar en azından kayıplarının bir mezarı olması için uğraşıyorlar.

ABD'de George Floyd isimli siyahın polis tarafından katledilmesinin ardından başlayan büyük kitle gösterileri, yeni bir aşamaya evrildi. Seattle kentindeki protestocular, polisle yaklaşık bir hafta süren çatışmaların, polislin biber gazlı-coplu saldırılarının ardından, polisi püskürtmeyi başardılar. Ve 9 Haziran günü, belediye binasını da işgal ettikleri kentin merkezinde "Capitol Hill Özerk Bölgesi" ilan ettiler.

2011 yılında ABD'de ve dünyanın pek çok bölgesinde meydan işgalleri gerçekleştirilmişti. Bugün Seattle'da bu işgal eylemi bir adım daha ileriye götürüldü, şehrin merkezindeki geniş bir alan işgal edildi. Üstelik buradaki işgal eylemi, salt niceliksel bir büyümeyi değil, niteliksel bir farklılaşmayı ifade ediyor: **Burada eylemciler, merkezi yönetimi tanımadıklarını, kendi yönetimlerini kurduklarını ilan ediyorlar. Bu durum, sınıf mücadelesinin seyri açısından son derece önemli bir deneyimdir.**

İlk çatırtı ABD'den geldi

ABD emperyalizmi, koronavirüs günlerinde önemli düzeyde çöküntü görüntüsü verdi. Derin bir ekonomik kriz, ABD'deki çarpık sağlık sistemi ile birleşmiş, ABD bir salgınla başedemez bir tablo oluşturmuştu. Son yüz yıla damgasını vurmuş olan emperyalist ABD için bir çöküş tablosuydu bu. Ve bu tablonun en çarpıcı unsuru, parklara gömülen cenazeler, sağlık sisteminden yararlanamadığı için hastane kapılarında ölen insanlarla oluşmuştu.

Açlığın salgın karşısındaki çaresizlikle birleştiği noktada, bir siyahın polis tarafından açıkça katledilmesi, yangının fitilini ateşledi. ABD'nin hemen her kentinde günler boyunca protesto eylemleri yapıldı. **Eylemler öylesine büyüdü ki, eylemciler Beyaz Saray'a girmeye çalıştılar. ABD tarihinde bir ilkti bu.**

İrkçilik karşıtı protestolar ABD'den Avrupa ülkelerine yayılırken, kapitalist dünyanın çatırtıları duyulmaya başladı. Salgın günlerinde kontrolü kaybeden Avrupalı emperyalist devletler, bu çok güçlü kitle eylemleri karşısında çaresiz kaldı. Ve **ABD'nin Seattle kentindeki işgal, emperyalist dünyanın böğrüne saplanan bir hançer oldu.**

ABD, adında da belirtildiği gibi, "eyaletler" değil, "devletler" in birleşmesinden oluşmuş bir "Birleşik Devlet" olarak kurulmuştu. 1861 yılında, Washington'daki merkezi yönetimle çelişkiye düşen 11 Güney Devleti, bağımsızlıklarını ilan ettiler. "Demokratik" olarak biraraya gelmiş bu eyaletlerin ayrılma kararı, merkezi yönetimde hiç de "demokratik" biçimde karşılanmadı. **Nisan 1861'de, Kuzey eyaletleri ile Güney'in savaşı başladı ve Güney'in yenilgisiyle birlikte, ABD'den bir karış toprak parçasının bile ayrılması- na izin verilmeyeceği kanıtlanmış oldu.**

Bugün Seattle'deki eylemin, herhangi bir işgal eylemini aşan niteliği, ABD emperyalizmi açısından böylesine büyük bir tarihsel öneme sahiptir.

Bu nedenle bağımsızlık ilanı, egemenlerin son derece sert tepkileriyle birlikte geldi. Trump protestoculara "terörist" dedi ve bölgeye ordu yollamakla tehdit etti. Trump, "radikal solcu" olarak tanımladığı Seattle belediye başkanına dönük olarak da "şehrinizi geri alın, yoksa ben almasını bilirim" tehdidini savurdu.

Seattle'da "Özerklik" ilanı

"Bu alan artık Seattle halkının"

9 Haziran günü bölgeyi ele geçiren protestocuların ilk yaptığı, girişe "Şimdi ABD'yi terk ediyorsunuz", ve meydana "Bu alan artık Seattle halkının malıdır" yazılı pankartlar asmak oldu. Sonrasında, bizim 2013'te Gezi Ayaklanması sırasında yaşadıklarımıza benzer bir günlük yaşam başlatıldı.

Komün yaşamı kurulan alanda bedava yiyecek ve içecek dağıtılıyor, konserler düzenleniyor, belgesel gösterimleri yapılıyor ve toplantılarda tartışılarak kararlar alınıyor. Doğaya saygı da unutulmuyor, ağaç dikiliyor.

Protestocular 3 temel taleplerini duvarlara

ABD konsolosluğu önünde, ırkçılık protestosu

4 Haziran günü ABD İstanbul konsolosluğu önünde bir araya gelen kitle, ABD'de uygulanan ırkçı politika ve polis şiddetini protesto etti.

Proleter Devrimci Duruş, Mücadele Birliği, Ezilenlerin Sosyalist Partisi, Devrimci Parti ve HDP Sarıyer ilçe örgütünün birlikte örgütlediği eylem, sloganlarla başladı. Konsolosluk önünde bulunma amacı kısaca anlatıldıktan sonra basın açıklaması okundu.

Açıklamada; ABD işçi ve emekçilerinin ve ezilen halkların günlerdir gerçekleştirdiği kitlesel eylemlerin haklı ve meşru olduğu vurgulandı. ABD emperyalizminin ırkçı politikalarına, polislin şiddeti ve katliamına karşı başlayan eylemlerin, ırkçılığı aştığı, kapitalist-emperyalist sistemi hedeflemeye başladığı belirtildi. Eylemlerde sadece göçmen vatandaşların olmadığı, ABD'li işçi emekçilerin de kitlesel katılım gösterdiği ifade edildi. Salgın

yazmış durumlar: Polis teşkilatına kaynak aktarımı durdurulsun, kaynaklar toplum sağlığına aktarılın, protestoculara karşı bütün suçlamalar geri çekilsin!

Sadece kendi yaşamlarını düzene sokmakla kalmıyor eylemciler. "Polisizm bölge"de düzenlenen forumlarda konuşmalar yapıyor, ırkçılığa karşı tepkilerini de ifade ediyorlar.

Alanın içinde kalan polis karakolu zaten boşaltılmıştı. Eylemcilerin polis merkezini ateşe vereceğini gören polis müdürleri, karakolu da kapatarak geri çekilmişlerdi. Şimdi eylemciler, bu merkezin bir halk merkezine çevrilmesini ve "güvenlik" dışında bir amaçla kullanılmasını istiyorlar.

Devletin tehditleri karşısında, eylemciler kendi barikatlarını kurmuş durumda. Ve bu barikatların başında silahlı nöbet tutuyorlar. Polisin olmadığı yerde, kitleler kendi güvenliklerini kendileri sağlıyor.

Seattle, ABD'nin kuzeybatısındaki en uç noktada, Washington eyaletinde bulunan bir şehir. **Amerika kıtasının işgali sırasında Kızılderililerden gaspedilen diğer kentler gibi, burada da bir Kızılderili şefinin ismi kullanılmış:** "Beyazlar" gelmeden önce bölgede yaşayan Duwamish ve Suquamish kabilelerinin lideri Şef Seattle'ın ismi.

"Beyaz" işgalciler Kızılderilileri kovdular ama bölgede Kızılderililerin direniş ruhunu yokemediler. Her dönem muhalif hareketlerin önemli bir odağı oldu Seattle kenti. 1960'larda savaş karşıtı hareketin merkeziydi. 1999'da Dünya Ticaret Örgütü'nün toplantısı, 100 bin kişinin katıldığı büyük eylemlerle protesto edilmişti.

Şimdi de Seattle halkı, kendi kendini yönetmeyi öğreniyor. Bir taraftan da tüm dünyaya umut ve direnç aşıyor.

döneminde sağlık sisteminin çöktüğü, milyonlarca işçi emekçinin sağlıktan yararlanamadığı, varolan işsizliğin salgın döneminde katlanarak arttığı belirtildi. İrkçılık ve polis şiddetinin sadece ABD'de olmadığı, dünyanın bütün ülkelerinde yaşandığı belirtilen açıklamada, Türkiye'de salgın döneminde yaşanan polis şiddeti ve katliamlarından örnekler sunuldu. Ayrıca salgını AKP hükümetinin hizmetiyle fırsata çeviren burjuvazinin, sokağa çıkma yasakları döneminde bile işçileri çalıştıran uygulamalarından bahsedildi. İrkçılığa, polis şiddetine ve kapitalist emperyalist sisteme karşı mücadelenin yükseltileceği, ABD'de sokaklarda olan eylemcilerle dayanışma içinde mücadele edileceği söylendi.

Basın açıklaması sloganlarla bitirildi.

Köle tacirleri nehre atılırken...

İrkçilik karşıtı protestolar yeni bir evreye geçti. ABD'li George Floyd'un, salt siyah olduğu için 25 Mayıs günü ırkçı bir polis tarafından öldürülmesinin ardından yapılan protestolar, ABD'nin hemen bütün kentlerine ve Avrupa'nın pek çok ülkesine yayıldı. Onbinlerce kişinin katıldığı gösterilerde, siyahlara ve göçmenlere yönelik ırkçı baskılar nefretle kınandı.

Eylemler büyüdükçe, içeriği de güçlenmeye başladı. **Artık güncel ırkçılarla mücadelenin yanısıra, tarihten de hesap soruluyor; ve tarihin en kötü-ünlü köle tacirlerinin heykelleri peşpeşe devriliyor.**

İngiltere'nin Bristol kentinde 7 Haziran günü, **17. yüzyıl köle tacirlerinden Edward Colston'un heykeli devrilerek nehre atıldı.** Londra'da ise eski başbakan **Winston Churchill'in heykeli saldırıya uğradı**, heykelin kaidesine "O bir ırkçıydı" yazıldı. Saldırıların büyümesi üzerine devlet bir başka köle tacirinin, **Robert Milligan'ın Londra'daki heykelini kaldırmak zorunda kaldı.**

Tepkilerin bu kadar yoğun olması karşısında, Londra belediye başkanı, kentte kölecilikle ilişkilendirilebilecek tüm heykellerin, anıtların ve sokak isimlerinin gözden geçirilmesi için çalışma başlattığını duyurdu.

Avrupa'nın küçük ülkesi Belçika'nın köleci geçmiş, bu dönemde çarpıcı biçimde gözler önüne serildi. İngiltere ile aynı günlerde Belçika'nın Anvers kentinde, **sömürgeci Kral 2. Leopold'un heykeli ateşe verildi**, ardından heykelin kaldırılması için imza kampanyası başlatıldı ve devlet görevlileri heykeli kaldırmak zorunda kaldı.

İskoçya'nın başkenti Edinburg'da yapılan gösteride, **köleliğin kaldırılmasını erteleyen siyasetçi Henry Dundas'ın heykeli spreyle boyandı.**

ABD'de ise Kristof Kolomb'un heykelleri tahrip edildi.

İnsanın insanı köleleştirmesinin kanlı tarihi

Bugün tartışma konusu yapılan kölelik, Afrikalıların "beyazlar" tarafından sömürülmesine odaklanmış durumdadır. Ancak köleliğin tarihi, bundan çok daha eskidir.

Tarihte insanın insanı sömürmediği tek toplum biçimi ilkel komünal toplumdur. Yerleşik düzene geçiş, şehirlerin kurulması ve ilk devletlerin ortaya çıkışı, köleliğin de başlangıcıdır aynı zamanda. **Üretimin gelişiminin bir evresinde, "insanın kendi tüketebileceğinden daha fazlasını üretmeye başladığı evrede", kölecilik de başlamıştır.** Çünkü burada, insanın insanı sömürmesinin nesnel koşulları ortaya çıkmıştır. Yüzbinlerce yıl boyunca sınıfsız-sömürsüz ilkel komünal toplumu yaşayan **insanlık, yaklaşık son 10 bin yıldır sömürücü toplum biçimlerini yaşamaktadır.**

Sömürünün tarihi, sömürüye karşı mücadelenin tarihidir aynı zamanda. Yaklaşık 10-12 bin yıl kadar önce kölelik başladığında, ona karşı mücadele de başladı. **Binlerce yıl süren mücadeleler sonucunda kölelik kalktı; "köleci toplum", yerini "feodal toplum"a bıraktı.** Sömürünün biçimi değişmişti artık; ama insanın varlığına en vahşi saldırı olan kölelik kalkmıştı.

Ancak **köleliğin kalkması egemenlerin bir tercihi olarak değil, kölelerin direnişi sonucunda gerçekleşmişti. Bu nedenle, keşfedilen ve işgal edilen her yeni kıta ile, kölelik yeniden hortladı.** O kıtada yaşayan yerli halklar, sömürgeci-işgalcilerin vahşi saldırılarına maruz kaldılar. Bir yandan kitleler halinde soykırımlar gerçekleşirken, diğer yandan kitleler halinde köleleştirildiler.

Bu vahşi saldırıları gerçekleştiren sömürgecilerin çok önemli bir "avantajı" vardı. İşgal ettikleri topraklardaki yerli topluluklar genellikle ilkel komünal toplumu, istisnai olarak köleciliğin başlangıç evresini yaşıyorlardı. Ve bu nedenle **insanlık tarihinin binlerce yıllık deneyimlerinden, sınıf mücadelesinin birikimlerinden yoksundular. İşgalciler karşısında savunmasız kalmalarının, kimi direnişler gelişse bile "yenilgiye mahkum" olmalarının nedeni tam da buydu: Karşılarında ki düşmanın, binlerce yıllık sömürücü birikime sahip olmaları!**

Egemen sınıflar, kendi topraklarında bu kadar ağır saldırılara maruz kalmanın çaresizliğini yaşayan halklar karşısında, sömürünün en dizginsiz, en pervasız yöntemlerini kullandılar.

Mesela Avustralya'daki Aborjinler'i maden ocaklarında ölümüne çalıştırdılar. Aborjinlere uyguladıkları günlük beslenme rejimi, ortalama iki yıl içinde ölmelerini planlayacak kadar kalori almaları esasına dayanıyordu.

Latin Amerika'taki yerliler için madenlerde ve plantasyonlardaki (büyük tarımsal işletmeler) çalışma koşulları öylesine ağırdı ki, kitlesel intiharlar yaşanıyordu.

Amerika'nın işgali, sömürgeciliğe yeni bir boyut getirdi. Avrupa'dan, Asya'dan Amerika kıtasına akın akın koşan insanlar; kendi ülkelerindeki yasalardan, kurallardan kaçanlar, ipini koparmışlar, suçlular ya da özgürlük arayanlar, burada "orman kanunları"nın

geçerli olduğu yeni bir dünya inşa ediyorlardı. Ve **Amerika'nın dizginsiz biçimde üretmeye, büyümeye, kapitalizmi inşa etmeye hazır uçsuz bucaksız toprakları, Afrika'nın yerli halklarını yutmaya başladı.**

İlk köle gemisi 1619 yılında yanaştı ABD'nin doğu kıyılarına. İngiliz bayrağı taşıyan bir korsan gemisiydi ve içinde onlarca Afrikalı vardı. Kayıtlara göre **1525-1866 yılları arasında, 12,5 milyon Afrikalı, Amerika ve Karayip Adaları'na doğru yola çıkan gemilere bindirildi.** Bunlardan yaklaşık 2 milyonu, gemi ambarlarında zincirlenmiş halde, aç ve susuz geçen yolculuklara dayanamadı, bir daha karaya çıkamadı. Amerika kıtasına ulaşmayı başaran 10,7 milyonun önemli bir bölümü Brezilya'nın plantasyonlarında çalışmaya gönderildi, yaklaşık yarım milyonu da Amerika'ya... Afrikalılar başlangıçta, ölüncüye kadar mısır, tütün ve pamuk tarlalarında çalıştırılmak üzere getirilmişlerdi. **1641 yılında Massachusetts eyaletinde kölelik yasallaştırılıncaya kadar, yasal statüleri bile yoktu.** Virginia eyaletinde 1662 yılında çıkan bir yasa ise, köle-siyah bir kadının doğurduğu çocukların da köle olmasını öngörüyordu.

ABD'de yaşanan iç savaşın sonrasında, 1863 yılında köleliğin sona erdirildiği açıklandığında, artık sömürgeci-emperyalist bir ülkeye dönüşmüş olan ABD'nin zenginliğinin en önemli kaynağı kölelik sistemi olmuştu.

Köle tacirlerinin sınırsız serveti

Sadece ülkelerin değil, kişilerin zenginleşmesinde de köleciliğin önemli bir payı oldu. İngiltere'de heykeli sökülün Milligan, köle ticaretinin yanısıra Jamaika'da 500'den fazla kölenin çalıştığı şeker plantasyonlarına sahipti. Yine Londra'da heykeli nehre atılan Edward Colston'un adı, 80 bin Afrikalı'yı Amerika'ya taşıyarak gerçekleştirdiği köle ticaretinden edindiği servetle kurduğu binalara ve okullara verilmişti.

1865'ten 1909'a kadar Belçika Kralı olan 2. Leopold, tarihin en büyük toplu katliamlarını gerçekleştirmesiyle biliniyordu. Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen, 10 milyon kişinin öldüğünün tahmin edildiği katliamların asıl sorumlusuydu ve ülkeyi kendi özel kolonisi haline getirerek, kauçuk ticaretinden muazzam bir servet edinmişti.

ABD'de Amerikan İç Savaşı'nda, köleliği sürdürmekten yana olan Konfederasyon Ordusu'nun komutanı olan Robert E. Lee, kaçmaya çalışan kölelerin ölümüne dövülmesini savunuyordu. Lee, ülkede köleci tarihin sembol isimlerinden biriydi.

Sömürgeci devletlerin köleci geçmişleri, bugün kitleler tarafından açıkça lanetleniyor. Asırlar boyunca sömürülmüş, köleleştirilmiş, vahşi biçimde saldırılara-katliamlara maruz kalmış halkların, bugün daha hala ırkçı saldırılarla karşılaşılıyor olması, kitlelerin nefreti ile karşılık buluyor.

Bu tarihsel hesap soruş, egemenler ile ezilenler arasındaki mücadelede son derece önemli bir düzeyi ifade ediyor.

Aşağıdaki yazı 23 Haziran 2020 tarihinde sitemizde yayınlandı. Baro başkanlarının Ankara'ya yaptıkları ilk yürüyüşü ve karşılaştıkları engelleri konu alan yazının kaleme alındığı günden sonra birçok yeni olay yaşandı. Zaten yazı da "süreç henüz bitmiş değil, ancak AKP daha ilk adımda, bu saldırının çok kolay olmayacağını anlamış durumda" cümlesiyle bitiyor. Süreç bugün de bitmiş değil!

Baro başkanlarının Ankara yürüyüşü sonrasında başta İstanbul olmak üzere hemen her ilde çeşitli gösteriler yapıldı. Yürüyüşün hemen ardından İstanbul Barosu önünde toplanan avukatlar, fiili bir gösteri gerçekleştirdiler. Sonrasında Çağlayan Adliyesi önünde onbinlerce avukatın katıldığı fiili bir miting gerçekleşti. Bunu Ankara, İzmir, Adana gibi iller izledi. Buralardaki polis müdahalesine karşı avukatlar direndi.

Avukatların giderek artan eylemleri karşısında acze düşen AKP yönetimi, bir yandan daha fazla polis saldırısıyla, diğer yandan apar-topar yasayı meclise getirerek bu savaştan üstün çıkma gayretine girdi. Yasanın komisyona getirildiği gün, baro başkanları meclis önünde toplandılar. Yine korona bahanesiyle meclise alınmayan başkanlar, üç gün boyunca meclisin önünde oturma eylemi yaptılar. Tıpkı Ankara yürüyüşünde olduğu gibi burada da polisin saldırısı ve engelleriyle karşılaşıldı. Öyle ki, oturacakları bankları, içecekleri çorbayı bile engellemeye çalıştılar, ancak milletvekilleri, "dokunulmazlıkları" nı kullanarak bunları avukatlara ulaştırabili.

Komisyon gece-gündüz çalışarak AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla yasayı geçirdi. Ve jet hızıyla Genel Kurul'a getirildi. Mecliste görüşmeler başlayınca avukatlar bu kez Ankara Kuşulu Park'ta toplanma kararı aldılar. Kuşulu Park, tıpkı Gezi günlerinde olduğu gibi sloganlarla inlemeye başladı. En çok atılan slogan da Gezi ile özdeşleşmiş olan "Bu daha başlangıç Mücadeleye devam" oldu. AKP yönetiminin Gezi korkusu yeniden hortladı. Parkın etrafını kuşatan polis, bariyerlerle alanı iyice küçültmeye kalktı. Avukatlar parktan meclise yürüyüş gerçekleştirdiler.

Diğer yandan mecliste yasa tasarısı görüşmelerine baro başkanlarını da davet ettiler. Başkanlar ise, komisyonda tartışma zamanında alınmazken, mecliste hiç bir söz hakkı olmadan seyirci olarak oturmayı reddettiler. O koltuklarda sadece Metin Feyzioğlu vardı. Sıklımadan TBB başkanı sıfatıyla dolaşmaya devam eden Feyzioğlu, içine düştüğü durumdan kurtulma çabasıyla "çoklu baroya ben de karşıyım" demeye başladı. Ancak herkes biliyor ki, bu yasanın çıkmasında ve olayların bu şekilde gelişmesinde, Feyzioğlu'nun büyük bir rolü bulunuyor.

Yasa yine AKP-MHP oylarıyla meclisten çıkabilir. Fakat avukatların eylemi, yasayı daha çıkmadan gayri-meşru ilan etti. Eylemler giderek daha kitlesel ve radikal biçimler alıyor. Sloganlar, "savunma hakkı"ndan "faşizme karşı omuz omuza", "bu daha başlangıç mücadeleye devam" gibi daha politik içeriklere dönüşüyor.

Bu arada, saldırı avukatlarla sınırlıymış gibi diğer kesimlerden yeterince destek gelmiyor. Oysa avukatlardan sonra doktorlar, mühendisler, eczacılar vb. tüm meslek örgütleri aynı tehlikeyle karşı karşıya kalacaklar. Tek tek avlanmayı beklemek yerine, güçleri birleştirip ortak bir mücadele hattı örülmek zorunda.

Avukatlar bugüne dek göstermedikleri bir direnişle yolu açtılar. Şimdi saldırı altında olan tüm kesimlerin kol kola girip bu mücadeleyi büyütme zamanı! Kurtuluş yok tek başına! Ya hep beraber ya hiçbirimiz!

"Savunma" direniyor!

Barolarla ilgili yasa değişikliğine tepki gösteren ve Ankara'ya yürüyüş başlatan baro başkanları, kent girişinde durduruldu. Polisin engellemesine ve şiddetine maruz kalan baro başkanları, yürüyüşü tamamlamaya kararlı olduklarını ifade ettiler.

Ankara'ya giriş "yassak!"

20 Haziran günü buldukları kentlerden Ankara'ya doğru "savunma yürüyör" eylemi başlatan 56 baro başkanı, 20 km.lik sembolik yürüyüşlerin ardından 22 Haziran günü Ankara'ya girmeyi planlıyorlardı. Ancak polis tarafından önleri kesildi.

Sendikaların, öğrencilerin ya da devrimcilerin eylemlerine dönük polis engellemesi-müdahalesi, kitlelerin alıştığı, rutin görüntülerdir. Ancak **ilk defa, polisin baro başkanlarına "yasssakk!" dediğine şahit olduk. Devlet protokolünde yerli olan, yasalar herkesten daha iyi bilen baro başkanlarına, "yasalara karşı geldikleri" söylendi.**

Önü kesilen baro başkanları, buldukları yerde oturma eylemi yapmaya başladılar. Burada devletin saldırı ve tacizleri devam etti. Başkanlar bu yasadışı engelleme nedeniyle polisle tartıştı, bazı başkanlar polis tarafından tartaklandı, Antep Baro Başkanı Bektaş Şarklı, polis tarafından yumruklanarak yere düşürüldü.

Daha engellemenin başladığı anda yaşanan bu saldırı ve tacizler, çok büyük bir tepki oluşturdu. Hemen bütün kentlerde baroların çağrısıyla baro merkezlerinde ya da adliyelerin önünde protestolar gerçekleştirildi.

Bu arada, oturma eylemine başlayan baro başkanlarına dönük engellemeler ve tacizler gece boyunca sürdü. Zaten

baştan itibaren Ankara'dan karşılamak için gelen avukatların, başkanların yanına geçmesine izin vermemişlerdi. Başkanların bulunduğu alan birkaç sıra bariyerlerle çevrildi. Bariyerlerin önüne onlarca araç dizildi. Böylece baro başkanlarının yoldan geçen araçlar dahil olmak üzere dışarıyla teması kesilmiş oldu. Aslında başkanlar "açık gözaltı" işlemine maruz bırakıldılar.

Oturma eylemine başlayan baro başkanlarına sandalye, çadır, battaniye, branda, şemsiye, yiyecek vb. ulaştırılması engellendi. Başkanlar gece boyunca, zaman zaman yağın yağmurun altında bir branda bile olmadan, soğukta bir battaniye bile olmadan, oturacak bir tabure bile bulamadan beklemek zorunda kaldılar. Bu da yetmedi; gece 2'de alana dalan polisler "maske kontrolü" yaptılar ve bir baro başkanına "maskesiz" olduğu için para cezası kestiler. 100 metre geride bir cafe bulan baro başkanları ihtiyaç karşılamak üzere buraya gidip-gelmeye başlayınca, "sosyal mesafeye uyulmadığı" gerekçesiyle polis cafe sahibine ceza kesti; kesilen ceza aslında kafenin kapatılması amacını taşıyordu. Keza yoldan geçen ve başkanlara destek için korna çalan araçlar da hemen kenara çekilip sudan bahanelerle ceza kesildi.

"Valilik izni yok" diyerek polis yürüyüşü engellemişti. "Araç yolundan yürümek yasak" diyerek yolun dışına itmeye çalışmıştı. Başkanların durdukları kaldırım için "burası özel mülk, burada durmak yasak" diyerek orada durmalarını da sorun etmişti. Yasaları avukatlar (hele ki baro başkanları) elbette polisten daha iyi bilir; zaten **burada yasadışı olan tek şey, polise avukatların durdurulması emrinin verilmesiydi.**

Baro başkanlarını aşışılamaaya dönük

tüm bu taciz ve fiili saldırılar, yılgınlık yaratma amacını taşıyordu. Devletin bir hak gaspına karşı baro başkanlarının harekete geçmesi, en son noktaydı çünkü. Onların bile harekete geçmiş olması, basit bir şey değildi ve devleti zora sokuyordu. Bu nedenle **eylemin bir kazanım elde edilmeden sona ermesi, Erdoğan yönetimi açısından belirleyici önemdeydi.** Erdoğan yönetimi bu eylemi püskürtmeyi başardığında, pervasız bir saldırganlığa girişecekti.

Baro başkanları için ise artık bir varlık-yokluk sorununa dönüşmüştü. **Barolara dönük düzenleme, zaten baro sistemini ortadan kaldıracak, kendisini hukukun-yasanın temsilcisi olarak gören, "devletin bekası"nda belirleyici rolü olduğunu düşünen kurumsal yapıyı yokedecekti.** Bu nedenle saldırıya ve engellemeye uğrayan baro başkanları "*ne yaparsanız yapın, biz buradan dönemeyiz*" diyorlardı. Öyle de oldu.

Baro başkanlarının kararlılığı ve yükselen tepkiler üzerine, son koz olarak **TBB (Türkiye Barolar Birliği) Başkanı Metin Feyzioğlu sahneye sürüldü. Ancak baro başkanları onu, kolkola girip sırtlarını dönerek karşıladılar.** Erdoğan'ın yanında kendine yer yapmış olan Feyzioğlu, bu sert protestoyu görünce, başkanların yanında sadece 1 dakika kalabildi, hemen kaçmak zorunda kaldı. Bu tablo netleştirmişti: Metin Feyzioğlu, artık Barolar Birliği'nin başkanı değildi.

Erdoğan yönetiminin son hamlesi de boşa düşünce, baro başkanlarının önündeki barikatları kaldırmak ve yürümelerine izin vermek zorunda kaldılar. Yaşananlara dönük tepkilerin büyüklüğü ve baro başkanlarının kararlılığı karşısında başka çareleri kalmamıştı.

Baro başkanları neden yürüdü AKP yönetiminin "çoklu baro, nispi seçim sistemi" olarak tanımladığı yeni sistem, ilk olarak 2013 yılında Fetullah Gülen Cemaati tarafından gündeme getirilmişti. Bugüne kadar avukat örgütlenmesi içinde yeterince güçlenemeyen, barolarda yönetimleri eline geçiremeyen ve bu nedenle barolar üzerinde istediği denetimi kuramayan AKP, baro sistemini ortadan kaldırmak istiyordu.

Türkiye Barolar Birliği (TBB) Başkanı Metin Feyzioğlu, önceleri AKP'ye muhalif bir çizgide olduğu için başkan seçilmişti. Fakat sonra AKP'nin işbirlikçisi haline geldi. Bu dönemlik karşısında barolar tepkilerini ortaya koydular. Başta İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük barolar olmak üzere birçok baro imza toplayarak Feyzioğlu'nun istifasını istedi. **Feyzioğlu meşruiyetini yitirdiği halde TBB'nin başında kalmaya devam ediyor. Fakat ilk seçimlerde kaybedeceğini biliyor. AKP ile birlikte bu gidişi durdurmak için çareler arıyor.** AKP de

hem Feyzioğlu'nun bu yanaşmasını karşılıksız bırakmamak, hem de barolar üzerinde gücünü arttırmak için yasal düzenlemelere girişiyor. Tıpkı yüzlerce defa değiştirdikleri ihale yasaları gibi "ihtiyacına ve kişiye göre" yasa çıkarmaya kalkıyor.

Geçtiğimiz aylarda Diyanet İşleri Başkanı ile Ankara Barosu arasında yaşanan sözlü atışma ise, bu süreci hızlandıran bir rol oynadı.

Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş, cuma hutbesinde, koronavirüsün yayılmasını eşcinsellere ve nikahsız yaşayanlara bağlamış, bunun da İslam dinine aykırı olduğunu söylemişti. Tüm hayatı şeriat kurallarına göre düzenlemeyi hedefleyen hükümetin, Ali Erbaş üzerinden sarfettiği bu sözler karşısında Ankara Barosu 26 Nisan tarihinde bir yazılı açıklama yaparak şöyle demişti: "*Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın, insanlığın bir kesimini nefretle aşışılmalıyıp kitlelere hedef gösterdiği konuşmayı şaşkınlıkla ve ibretle izledik. Şaşkınlığımız, sesi çağlar öncesinden gelen bu şahsın, bir devlet kurumunun başında oturup söylemini kutsal sayılan değerler üzerine inşa ederek halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmesindeki kan kokan cüreti sebebiyledir.*"

Bunun üzerine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Ankara Barosu hakkında soruşturma açtı. AKP'nin tarikatçı söylemlerine bu karşı duruş, onların büyük tepkisini çekti. Ve bu kurumsal yapıyı dağıtmak için harekete geçtiler. **Ekim ayında yapılacak baro seçimleri öncesinde yasal düzenlemeyi yapmak ve baroları artık kendileri için tehdit olmaktan çıkarmak istiyorlar.**

AKP kadroları iki farklı düzenleme üzerinde çalışıyor. **Birincisi, Ankara, İstanbul ve İzmir barolarının TBB seçiminde etkinliğini azaltmayı hedefliyor.** Bu illerin delege sayısını düşürerek, Anadolu'daki küçük baroların TBB'ye daha çok delege göndermesi ve TBB yönetiminin AKP'ye yakın isimlerden oluşmasını sağlamak.

İkincisi ise, illerde birden fazla baro kurulmasına olanak tanımak. Belli sayıda avukatın biraraya gelmesiyle alternatif barolar kuruluyor. Ve bu sayede TC'nin kuruluşu ile sağlanan "hukuk birliği" ortadan kaldırılıyor. Özellikle Anadolu kentlerinde her cemaatin, her aşiretin kendi hukuk sistemini kurmasının önü açılıyor.

Osmanlı döneminde sömürge koşullarına uygun bir biçimde, konsolosluk mahkemeleri kendi hukuklarını işletiyorlardı. Bu nedenle TC'nin kuruluşunda ilk müdahale

edilen alanlardan birisi hukuk olmuştur. Bugün hukuk konusunda da aşılmış olan bu yoldan geri gitmeye çalışıyorlar.

Elbette Cumhuriyet'in oluşturduğu burjuva hukukunu savunuyor değiliz. Ancak burjuva hukukun önceki toplumlara göre (bizde şeriat hukukuna göre de) ileriye temsil ettiği, daha önemlisi savunma hakkı başta olmak üzere birçok hukuksal normun mücadele ile elde edildiğini unutmamak gerekiyor.

Savunma hakkı, sahiplenilmesi ve geliştirilmesi gereken bir hak. Onun içindir ki, **1917 Ekim Devrimi sonrasında yayınlanan ilk kararnamelerden biri, her Sovyet vatandaşının savunma hakkı olduğudur.**

Bugün AKP'nin çıkarları doğrultusunda bu sistemi kurmak için, TBB'nin AKP işbirlikçisi başkanı Metin Feyzioğlu ile birlikte taslak çalışmalarına başlanmış durumda. Baro başkanlarını harekete geçiren de bu oldu.

İlk hamlede baroları durdurmak isteyen AKP, bunu başaramadı. Baro başkanlarının eylemli biçimde Ankara'ya girmiş olması önemlidir.

Keza baroların eylemi sırasında Tabibler Odası'nın yaptığı açıklama ve verdiği destek de, AKP karşısındaki cepheyi daha da güçlendirmiştir.

Süreç henüz bitmiş değil, ancak AKP daha ilk adımda, bu saldırının çok kolay olmayacağı anlamış durumda.

Avukatların Ölüm Orucu Sürüyor

Çağdaş Hukukçular Derneği'nin üyesi Halkın Hukuk Bürosu'ndan tutuklu avukatlar, "adil yargılanma" talebiyle başlattıkları ölüm orucunu sürdürüyorlar. Ebru Timtik 3 Ocak 2020 tarihinden bu yana yaklaşık 7 aydır, Aytaç Ünsal 3 Şubat tarihinden bu yana yaklaşık 6 aydır ölüm orucundalar. ÇHD'li avukatların bu talebine destek olalım, onları yaşatalım!

PARİS SOKAKLARINDA yeniden eylem, yeniden direniş!

Kovid-19 salgını bahanesiyle 2 ayı geçen süre boyunca Fransa'da halk evlere hapsedilmişti. Devlet bir yandan "tedbir amaçlı" olarak halkı evlerine hapsederken, bir yandan da çalışma serbestliğini gündeme getirerek ikiyüzlü bir politika izlemişti. Özellikle zaten insani olmayan koşullarda çalışan kamu işçileri, zorunlu çalışmaya tabi tutuldu. İşçiler, salgına yakalanma riskiyle karşı karşıya bırakıldı.

Patron yanlısı sendikaların istemlerinin yoğunlaştığı bir dönemde, çalışmama hakkını kullanmak isteyen işçi ve emekçiler ise, düşük ücretle, aylık gelirinin yüzde 84'üyle yaşamaya mahkum bırakıldı. Burjuvalar ve onun yasa yürütücüleri, yüksek güvenlikli saraylarında yaşamlarını korkusuzca güven içinde sürdürürken, zamanında alınmayan tedbirler yüzünden, halklar ölümlerle yüzyüze kaldı. Bugün resmi rakamlar ölümlerin 30 binlere çıktığını belirtirken, kayıt-dışı kalan ev-içi ölümler eklenince, gerçek rakam çok daha yüksek görünüyor.

Azami kar üzerine yaşamlarını sürdüren büyük ve orta ölçekli işletme sektöründe patronlar, firmalarının iflase sürüklendiği bahanesiyle, hergün daha ağır çalışma koşullarını, devlet mekanizmasını kullanarak işçi ve emekçilere uyguluyor. Ve bugün birçok sektörde işçi çıkarmaları gündeme oturmuş durumda.

Sendikaların iyice sessizleştiği bu dönemde, işçi-emekçi ve göçmenler devletin yürüttüğü yanlısı ekonomik-siyasi politikaların cenderesi altında boğulurken, yükselen temel gıda fiyatlarıyla da yaşamları adeta felce uğramış durumda. Devlet salgın öncesi dönemlerde girmiş olduğu ve aşamadığı ekonomik-siyasi krizi, bu dönemde çıkardığı yasalar ve ağır ceza uygulamalarıyla aşmaya çalışırken, polisiye şiddetini artırıyor.

Bugün tüm bu hak gaspları ve devletin iki yüzlü politikaları, kitleler önünde açığa çıkmıştır. Başta kamu işçi ve emekçileri olmak üzere göçmenler, emekliler, işsizler, liseli ve getto gençliği, kitlesel eylemlilikler organize ediyorlar. Sokağa çıkmanın yasak olduğu 1 Mayıs ve 11 Mayıs sonrası, sokakları gece ve gündüz zaptederek, barikatlar kurup ateşe vererek, polis gücüne karşı havai fişekler kullanarak saatlerce çatışarak tepkilerini sürdürdüler. 11 Mayıs'tan itibaren, sokağa çıkma yasaklarının bölgeler nezdinde kısmen hafifletilmesiyle, alanlara çıkarak ya da işyerleri önünde yasaklı tedbirlerden olan, on kişiden fazla bir grubun biraraya gelememesi türünden yasakları çiğneyerek fiilen koymaya başladılar.

"Kağıtsızlar" da sokakta

İnternet üzerinden çağrıyla organize edilen ve 30 Mayıs günü gerçekleştirilen kağıtsız göçmen işçiler eylemi, Sarı Yelekliler'in, 2 yıla yakın sürdürdüğü eylemlerden sonraki en kitlesel eylem oldu. Kağıtsızların eylemi, Fransız burjuvazisinin kalbi, uluslararası tanınmış firmaların büro ve alışveriş zincir mağazalarının olduğu Paris'in ünlü Opera Meydanı'nda gerçekleştirildi. Hemen birkaç gün öncesinde ABD'de George Floyd'un polis şiddetiyle katledilmesiyle ülke genelinde yayılan eylemlerin buralara yansımından korkan devlet, mağaza ve işyerlerini koruma altına almakla yetindi. Bir anda binlerce kişiye ulaşan kitle, yürüyüşe geçerek yine önemli alışveriş mağazalarının olduğu caddeler üzerinden Republique Meydanı'na taşındı. Burada artık katılımcıların dahi tahminini aşan kitle, 10 bin'le ifade edilir oldu. Son yıllarda faşist saldırı ve yabancı düşmanı politikaların yükselişe geçtiği bir zamanda, Fransız halkının bir anlamda da göçmenlerin sorunlarına duyarlılık göstergesi olan bu eylem, aynı zamanda hükümetin politikalarına karşı da yükselen öfke patlamasıdır.

İrkçi polis şiddetine son

2016 yılında göçmen vatandaşların yoğunlukta olduğu, Paris'in kuzey bölgesinde yaşayan, Afrika kökenli Fransız vatandaşı Adama Teore'nin katledilmesi, polis şiddetiyle ABD'de öldürülen George Floyd ile benzerlik taşıyordu. İlk başlarda bu cinayet örtbas edilmeye çalışıldı. Otopsi raporunun ortaya çıkmasıyla, polis şiddeti ve devletin olay karşısındaki tutumu protesto edilerek olay yargıya taşınmış; ancak halen bir sonuç alınamamıştı.

Adama'nın kızkardeşinin internet üzerinden 2 Haziran'da yaptığı, adalet istemli ve polis şiddetini protesto çağrısına, korona öncesindeki 1 Mayıs gösterilerinden sonraki en güçlü katılım gerçekleştirildi. Üstelik, korona bahanesiyle 10 kişiden fazla grupların biraraya gelmesinin yasak olduğu bir dönemde... Ülke genelinde birçok kentte eylemler gerçekleşirken, Paris'teki eyleme, çoğunluğu genç 30 binin üzerinde kitle katıldı; üstelik yasaklara rağmen. Eylem akşam 19'da başlayacaktı; ancak kitleler saat 16'dan itibaren, yeni yapılan Adalet Sarayı önünde ellerinde dövizlerle toplanmaya başladığında, hiç kimse bu kadar katılım beklemiyordu. Polis bile az sayıyla, alan çevresinde yerini almıştı. Saatler akşam 18.30 olduğunda, artık alanda yer kalmamış,

çevre cadde ve sokaklar insan seline dönüşmüştü. Devlet metro ve tramvay hatlarını kapatarak katılımın büyümesini önlemek istese de başaramadı. Sık sık atılan, "Adama

için adalet" sloganlarının yanında, "Siyah olduğumuz için öldürülmek istemiyoruz", "Polis katil, hepimiz polise karşıyız", "Adalet yoksa barış da yok, kardeşlik de yok" sloganlarıyla birlikte eylem iki saat boyunca sürdü. Sonra kitle olaysız biçimde dağılırken, polisin gazlı saldırısıyla birlikte, barikatlarla sokaklar tutuşturuldu, direniş büyüdü. Tam bir öfke patlamasının yaşandığı eylem, Adalet Sarayı çevresinde sürerken, Paris'in bir çok semti ve şehirleri de ateşlendi. Yer yer polisle 3-5 metre yakında çatışmalarla gecenin geç saatlerine kadar süren eylem, bir önceki eylemlerden farklıydı. Eylemciler arkadaşlarına sahip çıkarak polisin gözaltı yapma girişimlerinin önüne geçti; polisin elinden arkadaşlarını alan, arkadaşlarına sahip çıkan, polis şiddetine karşı radikal bir duruş sergilendi. Dar sokaklarda polisin müdahalesi sonuçsuz kalıyordu.

Neoliberal politikaların iflasının kitleler gözünde yıkılmaya başladığı, öfke patlamasının sokakları tutuşturduğu, dipden gelen dalganın sarsıntısının göstergelerinin büyüdüğü bir dönemde, Türkiye ve Kürdistanlı devrimci-demokrat kurumların bu tür kitle gösterilerinden uzak durmaları olumsuz bir durum.

Emperyalist kapitalist üretim ilişkileri içinde en çok biz göçmenler olumsuz etkileniyoruz. Hergün onlarca arkadaşımız sağlıksız-güvencesiz çalışma koşullarına tabi tutuluyor; iş ve yaşam alanlarımızı da bu tür salgın koşullarında kaybediyoruz ve kaybetmeye devam edeceğimiz gerçeğini de unutuyoruz. Bu koşullarda mücadeleyi daha fazla yükseltmek, her türden reformcu politikaya karşı mücadele etmek yaşamsal önemde.

Saldırı küresel, mücadele sınıfsal!

PDD Paris

Paris'te Renault işçilerinin eylemi

Paris'te kapatılacağı duyurulan Choisy Le Roi Renault fabrikasının işçileri, eylemlerle tepki gösteriyor. Kapatılma haberini alan işçiler, 2 Haziran günü sabah 6'da iş bırakıp süresiz greve çıktılar.

263 kişinin çalıştığı fabrikadaki işçilerin bir kısmı emekliye zorlanacak, bir kısmı başka fabrikalara gönderilecek, kalanları da işten çıkartılacakmış. Ekonomik krizin böylesine derin olduğu bir dönemde işten çıkartılma ihtimaline işçiler büyük tepki gösteriyorlar. İşçiler 6 Haziran günü de fabrikanın önünde eylem ve yürüyüş gerçekleştirdi. Sendikaların organize ettiği yürüyüşe 2 bin kişi katıldı. Yürüyüş sırasında işçi sınıfının enternasyonal marşı ve Çav Bella söylendi. Sık sık, "Savaşa, patronlara değil, işçi ve emekçilere bütçe" sloganları atıldı. Eylem işçilerin yaptığı konuşmalarla bitirildi.

Paris'te eylemlere ırkçı müdahale çabası

Amerikalı siyahi George Floyd'un polis tarafından katledilmesinin ardından, Fransa'da ırkçılığa ve polis şiddetine karşı anti-faşist eylemler, onbinlerce kişinin katıldığı, polisle çatıştığı protestolarla sürdürülüyor. Gençlerin yoğun katıldığı gösteriler, iki haftayı geçmesine ve polisin bütün saldırılarına rağmen, kararlı ve coşkulu biçimde sürüyor.

13 Haziran günü Republique (Cumhuriyet) Meydanı'ndaki eylemde, bir grup faşist, ırkçılık yazılı pankartı, meydana bakan bir binanın en üstüne asarak provokasyon yaratmaya çalıştı. Meydandaki onbinlerce eylemcinin yoğun protestosuna rağmen pankart indirilmeyince, binada oturanlar müdahale ederek pankartın bir bölümünü yırttı. Anti-faşist güçlerin binaya çıkma girişimi polis tarafından engellenince, diğer binadan geçiş yapanlar, pankartı asanlara sopalarla müdahale etti. Polisin koruması altında faşistler tarafından asılan pankart, zorluklar altında engelleri aşmasını bilen anti-faşist gençler tarafından, elde sopa dövüşerek indirildi. Kavga alanlarında anti-faşist gençlik, faşizme karşı bir kere daha "NO PASARAN!" dedi.

Provokasyonun polis inisiyatifinde gerçekleştirildiğini düşünen kitle sık sık Cumhurbaşkanı Macron'u istifaya çağıran sloganlar attı. Geçen hafta da aşırı ırkçı bir grup, anti-faşistlerin uğrak yeri olan bir kafeteryaya saldırmış, bir müşteri yaralanmıştı.

Fransa polisi de ırkçılığa karşı eylem yaptı

12 Haziran günü de polisler, Champ Elysees Caddesinde yaptıkları bir eylemle İçişleri Bakanı Christophe Castaner'i istifaya çağırmışlardı. Bu eylemde, Fransa polisi içindeki ırkçılık protesto edilmişti. Eylem ırkçı öfkenin ne kadar yayıldığıнын ve egemenlerin bundan ne kadar korktuklarının göstergesi oldu. Eyleme katılan polislerin bir kısmı gerçekten yükselen kitle direnişine kayıtsız kalmadıklarını göstermek için oradaydı. Diğer taraftan eylem aslında emperyalist-kapitalist bir ülke olan Fransa'da, Macron hükümetinin işçiler, emekçiler ve göçmen halk üzerinde uyguladıkları politikalarının yanlışlığının halkın gözünde açığa çıkmasının ardından, imaj tazeleme çalışmasını ifade ediyordu. Bugün bir Castaner gidecek, başka Castaner gelecektir. Ancak ırkçılığa karşı yükselen kitle öfkesi öylesine güçlüdür ki, egemen sınıflar bu öfkenin daha büyük fırtınalara dönüşmesinden korkmaktadır. Aman nafile, o son ergeç olacak ve iktidar gerçek sahiplerinin eline geçecektir.

Paris PDD

İsviçre'de 15-16 Haziran'ın yıldönümünde eylem

15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 50. yıldönümünde, İsviçre-Basel'de, 20 Haziran günü bir yürüyüş ve miting gerçekleştirildi. Eylemde Gezi Direnişi'nin yıldönümü de kutlandı. Ayrıca, son günlerde Kürdistan'da artan katliamlar protesto edildi. Militan ve coşkulu geçen yürüyüş ve mitinge İsviçreli sol gruplar da destek verdi.

Eylemi PDD, Bir-Kar, Birleşik Devrim Dergisi, Partizan ve SYKP birlikte örgütlediler. Çağrı afişlerinde 15-16 Haziran, Gezi Direnişi, Kürt halkının mitinglerinin yanısıra, ABD'de siyahlara yönelik ırkçı şiddete karşı protesto gösterilerinden görseller kullanılmıştı. Eylemde toplanma yeri olarak Basel'in Dreirosenbrücke bölgesi belirlendi. Saat 14'ü gösterdiğinde, yaklaşık 1500, 2000 kişi toplanmıştı.

Miting için hazırlanan ortak basın açıklamasını, PDD temsilcisi okudu. Metin şöyle başlıyordu: "Türkiye'de sarsıcı etkiler yaratan ve Türkiye burjuvazisine korku salan, tarihsel önemde iki büyük ayaklanmanın yıl dönümündeyiz. Bunlardan ilki, elli yıl önce yaşanan 15-16 Haziranbüyük işçi ayaklanmasıdır. İkincisi ise, yedi yıl önce yaşanan Haziran halk ayaklanmasıdır.

15-16 Haziran, Türkiye işçi hareketi tarihinde bir dönüm noktasıdır. Ardından geçen 50 yıla rağmen hala işçi sınıfı hareketi tarihindeki en büyük, en militan ve en önemli işçi eylemi olma özelliğini koruyor. 15-16 Haziran yalnızca iki işçi kentinde toplu bir üretimi durdurma eylemi değil, aynı zamanda toplu ve militan bir sokağa çıkıştır da. 100 bini aşkın işçinin her türlü yasa ve yasağı çiğneyerek, türlü uyarı ve tehditlere meydan okuyarak, polis, asker ve tank barikatlarını aşarak, zamanın hükümetine ve parlamentosuna karşı kararlı bir haykırış, sermaye düzeninin tüm kurumları ile militan bir karşı karşıya geliştirdi. İşte bu özellikleriyle 15-16 Haziran Direnişi militan-kitlesele bir işçi başkaldırısı olarak halen de aşılamayan görkemli bir işçi direnişidir.

Haziran Direnişi ise, beklenmeyen bir büyük kendiliğinden patlamaydı. Türkiye tarihinde bir dönüm noktası oldu. Yıllardır AKP iktidarının baskı, sömürü, yıkım, yağma, çevre ve yaşam tarzına, kadın düşmanlığına ve ırkçı politikalarına karşı büyük bir hoşnutsuzluk ve öfke birikmişti. Böyle bir toplumsal atmosfer içinde İstanbul'da görkemli bir kitle hareketi patlak verdi tüm Türkiye'ye hızla yayıldı ve bu haftalarca sürdü. Direniş özgün bir vesile üzerinden patlak vermiş olsa da milyonlarca insanı harekete geçiren asıl etken, AKP iktidarına ve onun başındaki Erdoğan'a karşı birikmiş tepkiydi.

Bu iki büyük görkemli tarihsel direnişin yıl dönümünde anlamlı bir tesadüfle Amerika halkları ayağa kalktı. Koronavirüs salgınının aylardır adeta "hayatı durdurduğu" koşullarda, Amerika'da hunharca işlenen bir cinayetin tetiklemesiyle büyük bir sosyal patlama yaşandı. Çürümüş kapitalizmin kalbinde, "Adalet yoksa barış da yok!", "Nefes alamıyorum!" şiarıyla başlayan isyan, dünyada da yankılandı. Haftalardır Amerika halk direnişisiyle sarsılıyor, dünyanın bir çok ülkesi ise ırkçılık karşıtı büyük kitle gösterilerine sahne oluyor."

Yürüyüş bu basın açıklamasıyla başladı. Eylem sırasında Türkiye devletinin katliamcı yüzünü teşhir eden ve ortak mücadelenin yükseltilmesi çağrısında bulunan konuşmalar yapıldı. Messeplatz'a kadar yürüyüş coşkulu ve militan biçimde gerçekleştirildi. Bu yürüyüş sırasında polis, korona genelgesi gerekçesiyle 300 kişiden fazlasının yürütmesine müsaade etmeyeceklerini söylediler. Buna rağmen yürüyüş kitlesel biçimde sürdürüldü.

ABD'de polisin ırkçı saldırılarına karşı geçen hafta milyonlarca insan sokaklardayken, Avrupa'nın birçok ülkesinde olduğu gibi Basel'de de protesto eylemi yapılmıştı. Ancak eylem, polisin müdahalesiyle yarıda kalmıştı. Bugünkü kararlılık, coşku ve kitlesellik, polisin müdahalesini boşa çıkardı. Eylem halaylar ve sloganlarla son buldu.

Yaşasın Gezi Ayaklanmamız!
Kahrolsun Faşizm, Kahrolsun Emperyalist Barbarlık!
Yaşasın Halkların Kardeşliği!
Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!
Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!

İsviçre PDD

AKP'li yıllarda İŞÇİ-EMEKLİ HAREKETİ

ÇIKTI

Kitapçılardan ve
yayınevimizden
temin edebilirsiniz.

Yayınevimiz tarafından Haziran ayında basılan "AKP'li yıllarda İŞÇİ-EMEKLİ HAREKETİ" adlı kitabın "Sunu" bölümünü yayınlıyoruz.

AKP'li yıllar, işçi ve emekçilere yoğun saldırı ve hak gaspları yıllarıdır. Bugüne dek yapılan özelleştirmelerin yüzde 90'ı AKP döneminde gerçekleşti. Özelleştirmenin kendisi, başlı başına en büyük saldırıydı. Çünkü özelleştirme, taşeronlaştırma ve sendikasılaştırma demektir. Doğal sonuçları; düşük ücretle uzun saatler çalışma, artan iş cinayetleri ve işsizlik oldu. İşsizlik, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana en üst rakamlara ulaştı.

Özelleştirmenin bir diğer sonucu ise, ithalata dayalı ekonomi ve ucuz işgücü cenneti olarak, ülkenin tamamen emperyalist tekellere sunulmasıydı. Servet-sefalet uçurumunun derinleşmesi, orta kesimlerin eriyerek

zengin-fakir kutuplaşmasının en uç noktalarda yoğunlaşmasıydı. Türkiye'de ilk kez açlıktan ve işsizlikten ölümler, toplu intiharlar yaşanırken; diğer yanda milyar dolar sahipleri artıyor, lüks ve şatafat arş-alaya çıkıyordu.

AKP sadece ideolojik-kültürel bir gericileşme yaratmadı; aynı zamanda ekonomik, siyasi, sosyal olarak da toplumu geriye götürdü. İşçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşulları daha da kötüleşti. Buna karşın başta TÜSİAD patronları olmak üzere burjuvazinin karı sürekli arttı.

AKP'nin dinci-gerici yapısından hareketle onu "yeşil sermaye"nin temsilcisi addeden, "Anadolu Kaplanları" gibi orta ölçekli sermaye gruplarına dayandıranlar, büyük bir yanılgı içindeydiler. AKP başından itibaren emperyalist tekellerin ve işbirlikçi-tekellere burjuvazinin çıkarlarını koruyan bir parti oldu. Sermayeye hizmetleri bakımından kendinden önceki hükümetlere rahmet okuttu, emeğe yönelik saldırılarda ise, hepsinin önüne geçti. Bu kadar yıl işbaşında kalabilmesini de buna borçludur.

Ama AKP dönemi sadece saldırı dönemi değildir. Aynı zamanda bu saldırılara karşı büyük direnişlerin gerçekleştiği bir dönemdir. Türkiye tarihinin en büyük halk ayaklanması Gezi Direnişi başta olmak üzere, birçok işçi-emekçi direnişi bu dönemde yaşandı. İşçi ve emekçiler önemli mevziler kaybettiler, fakat asla teslim olmadılar.

Elinizdeki kitap; AKP'nin işbaşına geldiği 3 Kasım 2002 tarihinden, 2019 Haziran'ına kadar geçen yaklaşık 17 yıllık dönemin işçi-emekçi cephesinden dökümdür. Bu süre boyunca yapılan saldırıları, gaspedilen hakları, aynı zamanda her aşamada başgösteren direnişleri anlatmaktadır.

"AKP'li yıllarda işçi-emekçi hareketi" başlığı altında 2019 yılının yaz aylarında hazırlanan bu belge, TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri içinde yer alan bir bölümden oluşuyor. Kitap haline getirirken bazı kısaltmalar yapmak zorunda kaldık, ayrıca "ekler" bölümüyle dönemin öne çıkan direnişlerine daha geniş yer verdik. Her biri işçi-emekçi tarihine mal olan ve önemli dersler içeren bu direnişler, bugüne de ışık tutmaktadır.

Kitaptaki veriler, son bir yılı kapsamıyor. Elbette son bir yıl içinde de saldırılar devam etti. Özellikle koronavirüsle birlikte işçi ve emekçiler çok daha kötü şartlarda çalışmaya zorlandı. Kıdem tazminatının gaspı yeniden gündeme getirildi vb... Fakat kitapta ele alınan 17 yıllık süreç, AKP'nin işçi ve emekçilere karşı tutumunu görmek bakımından yeterince veri sunuyor.

Bu kitabı, 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin yıldönümünde 1980 Haziran'ında İstanbul-Kartal'da yapılan bir gösteri sonrası gözüaltına alınıp katledilen Songül Kayabaşı'na atfediyoruz. Onu 15-16 Haziran direnişinin 10. yılında kaybettik. Bugün 50. yılını kutluyoruz.

İşçi ve emekçilerin yarattığı büyük direnişler de, bu uğurda yaşamlarını yitirenler de unutulmayacak...

Haziran 2020
Yediveren Yayınları

İsviçre'de ırkçılık karşıtı eylem

İsviçre'nin Basel kentinde, 8 Haziran günü, siyahlara yönelik şiddetin protesto edildiği bir eylem gerçekleştirildi. ABD'de George Floyd'un polis şiddetiyle öldürülmesinin protesto edildiği eyleme katılım yüksekti. İsviçre'deki göçmenler de katıldı.

İsviçre PDD

Fransa'da sağlık çalışanlarının genel grevi

Fransa'da sağlık çalışanları, sağlık sisteminin düzeltilmesi, kötü çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerin artırılması gibi yaşamsal talepleri için, 16 Haziran salı günü Genel Grev ve eylem yapacaklarını açıkladılar.

Sağlık emekçilerinin acil talepleri üzerine, birkaç haftadır toplantılar düzenleyen, devlet hastanelerinde örgütlü işçi ve emekçi sendikaları CGT, FO, SUD, UNSAL, yaptıkları basın açıklaması ile kararlarını kamuoyuna duyurdular.

Grev ve eylemlerdeki talepler şöyle;

- Hastanelerin hasta kapasitelerinin, hizmet ve yoğun bakım ünitelerinin genişletilmesi çalışmalarının, bütçe kısıtlamaları nedeniyle iptal edilmesinden vazgeçilmesi,
- Çalışanların ücretlerinin artırılması,
- Kamu hizmetlerinde dönüşüm yasalarının derhal yürürlükten kaldırılması ve geçici sözleşmelerle çalışan emekçilerin kalıcı olarak işe alınması ve yeni işçi sözleşmelerinin oluşturulması,
- Tüm işten çıkarılmaların ve farklı servislerde çalışanların tasarruf adına iş koşullarının ortaklaştırılmasının durdurulması, her işkolunun etik yapısının korunması,
- Kemer sıkma politikalarına son verilmesi,
- Kamu hizmetlerinin ihtiyaçlarının karşılanması için finansal desteklerin sağlanması.

Macron hükümeti, her yıl 14 Temmuz'da Champ Elysees'te, milli bayramı nedeniyle geleneksel olarak düzenlenen askeri geçit törenine, bu yıl sağlık emekçilerini de katmak istedi. Pandemi günlerindeki çalışmalarından dolayı kameralar karşısında sağlıkçılara madalyalar vererek ödüllendirmeyi planladı. Ancak sağlık emekçileri, "askeri geçit töreninde işlerinin olmadığını" belirterek Macron'un davetini reddettiler.

Son 15 yılda 69 bin yoğun bakım ünitesinin kapatıldığı, son 8 yıl içinde 100 bin sağlık personelinin işten çıkarıldığı bir süreçte ve pandemi dönemindeki olumsuz koşullara, sağlık çalışanlarının kendi hayatlarının hiçe sayarak yaptıkları çalışmalara rağmen, hükümetin sunmuş olduğu bütçe paketi son derece yetersiz. Bu paketin, kamu hastaneleri, huzurevleri ve özel sağlık kuruluşlarında çalışanların ihtiyaçlarını karşılaması mümkün değil. Ve sağlık çalışanları zaten çok zor olan çalışma koşullarının da sürdürülmeye çalışıldığını söylüyorlar.

Bu koşullarda, sağlık emekçileri ve sendikaları olarak hükümetin sağlık politikalarını protesto etmek için 16 Haziran günü ulusal çapta bir genel grev çağrısı yaptılar. Ve sağlık işkolu başta olmak üzere tüm işkollarındaki sorunlara çözüm aramak, devlete baskı oluşturmak için, mücadeleyi yükseltmeye, sokaklara çağırıldılar.

Bu çağrı üzerine, 16 Haziran günü Fransa'nın birçok kentinde eylem ve yürüyüşler gerçekleştirildi. Paris'te Sağlık Bakanlığının önünde toplanan kitle, Invalides Meydanı'na yürüdü. Polisin biber gazıyla saldırdığı eylemde, kitle araçlarla bariyerler kurarak direndi. Emniyet Müdürlüğü, Paris'teki eylemde 32 kişinin gözüaltına alındığını belirtti.

PDD Paris

☆ 1 Temmuz 1876- Rus anarşisti Bakunin öldü.

☆ 2 Temmuz 1993- Sivas katliamı

Pir Sultan Abdal Şenliği etkinlikleri için Sivas'ta bulunan aydınlara, devlet destekli gericiler tarafından planlı bir saldırı düzenlendi. 33 aydın, Madımak Otelinde yakılarak katledildi.

☆ 2 Temmuz 1963- Fransız emperyalistleri Cezayir'den kovuldu.

☆ 4 Temmuz 1848- Komünist Manifesto yayımlandı.

☆ 6 Temmuz 1995- Ünlü mizah yazarı Aziz Nesin öldü.

☆ 7 Temmuz 1993- Şair ve yazar Rıfat Ilgaz öldü.

"Kırılacak dal değiliz karayellerde / Savrulacak yaprak değil / Köküz, gövdeyiz ölümsüz / İzimizden gelenlerle" demıştır bir şiirinde. Ve gerçekten de öyle yaşamıştır.

☆ 8 Temmuz 1960- Kongo'da ayaklanma

Belçika sömürgecilerine karşı başlayan ve Kongo halkının büyük katılımıyla desteklediği ayaklanma, kısa sürede başarıya ulaştı. Fakat sonra binlerce Belçika askerinin işgaliyle kanla bastırıldı. Devlet Başkanı Lumumba katledildi.

☆ 10 Temmuz 1991- HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın, kontrgerilla tarafından kaçırılarak katledildi.

☆ 12 Temmuz 1949- Bulgar Komünist Dimitrov, yaşamını yitirdi.

☆ 12 Temmuz 1992- Devrimci Sol Savaşçıları katledildi.

Niyazi Aydın, İbrahim Erdoğan, İbrahim İlçi, Cavit Özkaya, Hasan Eliuygun, Nazmi Türkcan, Fitnöz Dikme, Birol Karakaya, Zeynep Eda Berk, Yücel Şimşek, Ömer Coşkunırmak, Buluthan Kangalgil adlı devrimciler İstanbul ve Ankara'da gerçekleştirilen ev baskınlarında katledildiler.

☆ 14 Temmuz 1982- Diyarbakır Cezaevi'nde Ölüm Orucu

PKK MK üyeleri Kemal Pir ve Hayri Durmuş, PKK savaşçıları Ali Çiçek ve Akif Yılmaz, 12 Eylül cuntasının zindanlardaki uygulamalarına karşı başlattıkları ÖO'da şehit düştüler.

☆ 14 Temmuz 1889- III. Enternasyonal kuruldu.

☆ 17 Temmuz 1986- Tutsak yakınlarının ve aydınların önderliğinde İnsan Hakları Derneği İHD kuruldu.

☆ 20 Temmuz 2015- Suruç katliamı

Kobane'ye insani yardım götürmekte olan SGD'li gençlerin Suruç'ta yaptığı basın açıklaması IŞİD'in bombalı saldırısına uğradı. 33 genç öldü, onlarcası yaralandı. Bu katliam, Cizre, Sur, Nusaybin gibi Kürt kentlerine dönük katliamların ve imha saldırısının başlangıcı oldu.

☆ 20 Temmuz 1979- Nikaragua devrimi gerçekleşti.

24 Temmuz 2002- Adnan Yücel yaşamını yitirdi

Kavga'nın şairi Adnan Yücel, 1953 yılında Elazığ'da doğdu. İşçi bir ailenin çocuğuydu. İlk ve ortaöğrenimini Elazığ'da yaptı. Daha sonra Diyarbakır Eğitim Enstüsü Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi ve Çağdaş Türk Edebiyatı üzerine yüksek linans yaptı. Bir süre çeşitli liselerde edebiyat öğretmeni olarak çalıştı. Ölmeden önce Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğretim görevlisiydi.

Adnan Yücel, 1974 yılında yazdığı ilk şiiriyle dikkat çekti ve çeşitli sanat dergilerinde şiirler yazdı. Birçok şiir kitabı yayınladı. En bilinen kitabı, başta Mehmet Fatih

Öktülmüş olmak üzere 12 Eylül yıllarında direnen ihtilalci komünistleri anlattığı "Yeryüzü Aşkın Yüzü Olacak" adlı kitabıdır. Adnan Yücel, bu kitaba ayrı bir önem afetmiş, onun yaşamında ve sanatında ayrı bir yeri olduğunu belirt-

miştir. Çok beğenilen ve yayılan bu şiirleri için, "yazana değil, yazdırana bakın" diyecek kadar da mütevazıdır.

Daha sonraki dönemde yükselen Kürt hareketine ilişkin yazdığı "Ateşin ve Güneşin Çocukları" şiir kitabı da, ölümsüz eserleri arasında yer aldı. Acıya Kurşun İşlemez, Rüzgarla Bir, Çukurova Çeşitlemesi, Sular Tanıktır Aşkımıza gibi birçok şiir kitabı vardır.

O, bu kitaplarında ölüm orucu direnişini ve bu direnişte şehit düşenleri de anlatmıştır. Ve ÖO şehitlerinin en fazla yaşandığı bir Temmuz ayında aramızdan ayrılmıştır. Şiirleri ve adı hep yaşayacak...

*Saraylar saltanatlar çöker
kan susar birgün
zulüm biter.
menekşelerde açılır üstümüzde
leylaklarda güler.
bugünlerden geriye,
bir yarına gidenler kalır
bir de yarınlar için direnenler...*

☆ 24 Temmuz 1968- '68 öğrenci liderlerinden Vedat Demircioğlu katledildi.

☆ 25 Temmuz 1991- İstanbul Paşabahçe Fabrikasında 640 işçinin işten atılmasına karşı fabrika işgal edildi.

☆ 26 Temmuz 1953- Küba'da Fidel Castro'nun liderliğinde Moncada Kışlası baskını yapıldı.

☆ 27 Temmuz 1996- '96 ÖO eylemi zaferle sonuçlandı.

Devrimci tutsakları baskı altına almaya yönelik yayınlanan genelgeye karşı başlatılan Açlık Grevi eylemi, 45. günden itibaren ölüm orucu'na dönüştürüldü. 27 Temmuz'a kadar süren eylem boyunca Tahsin Yılmaz, Osman Akgün, Ulaş Hicabi Küçük, Ayçe İdil Erkmen, Müjdat Yanat, Altan Berdan Kerimgiller, Hüseyin Demircioğlu, Hayati Can, Ali Ayata, İlginç Özkeskin, Aygün Uğur ve Yemliha Kaya şehit düştüler.

☆ 1 Ağustos 1969- Demirdöküm Fabrikası'nda işgal

İstanbul Silahtar'da Demirdöküm fabrikasında çalışan yaklaşık 2500 işçi, üyesi oldukları Türkiye Maden-İş'in patron tarafından tanınmaması üzerine fabrikayı işgal ettiler. Günlerce süren direniş sonucu sendikalarını kabul ettirmeyi başardılar.

Temmuz Ayında Şehit Düşen İhtilalci Komünistler

1980 Temmuz- Kenan Özbilek

Sivil faşistlerin saldırısına polisin destek vermesiyle yaşanan çatışmada yaralandı. Yaralı halde işkenceye alındı ve katledildi. Onun bu şekilde ölümü üzerine Osman Yaşar Yoldaşcan, "İhtilalci komünistler böyle savaşır, böyle ölür" diyerek hayranlığını ifade etti. Ve bu söz Kenan Özbilek'in afişlerine yazıldı, duvarlara nakşedildi.

29 Temmuz 1991- Yunus Durmaz

Düşmanla giriştiği bir çatışma sonrası, uzaklaşırken, elinden düşen bombanın yakınında oynayan çocuklara zarar vermemesi için üstüne kapandı ve o anda yaşamını yitirdi.

26 Temmuz 1996- Tahsin Yılmaz

27 Temmuz 1996- Ulaş Hicabi Küçük

27 Temmuz 1996- Osman Akgün

'96 Ölüm Orucu eyleminde ölümsüzleştiler.

☆ 2 Ağustos 1989- Eskişehir sürgünü

"1 Ağustos genelgesi" olarak bilinen uygulamalara karşı başlatılan açlık grevlerinin 35. gününde, işkenceli bir sevkle Aydın'a götürülen tutsaklardan Hüseyin Eroğlu ve Mehmet Yalçınkaya katledildi.

☆ 5-6 Ağustos 1945- Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atıldı.

2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın bitmesine az bir zaman kala ABD, Japonya'nın üzerinde, atom bombasının gücünü ve etkisini denedi. 500 bine yakın insanın ölmesine, bir o kadarının sakat kalmasına sebep oldu. Atıldığı bölgede çocuklar sakat doğdu, doğal yaşamı yok eden etkisi on yıllar boyunca sürdü.

☆ 9 Ağustos 1901- Amerika'nın yerlileri olan Kızılderililerin elindeki son topraklara da el kondu.

☆ 9 Ağustos 2009- Filistinli şair Mahmud Derviş 67 yaşında hayata gözlerini yumdu.

☆ 10 Ağustos 1942- Köy Enstitüleri kuruldu.

☆ 12 Ağustos 1999- Can Yücel öldü.

☆ 11 Ağustos 2008- DHKP-C'nin kurucusu ve önderi Dursun Karataş şehit düştü.

☆ 13 Ağustos 1913- Alman komünisti Bebel Öldü.

Lenin'in "işçilerin en yakın ve en çok sevdikleri lider" olarak tanımladığı Bebel, Alman komünist hareketinin önderlerindedir. "Kadın ve Sosyalizm" adlı kitabı en bilinen eseridir.

☆ 15 Ağustos 1984- Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla PKK, gerilla savaşını başlattı.

☆ 15 Ağustos 1975- Gençlik hareketinin önderlerinden Harun Karadeniz öldü.

☆ 18 Ağustos 1944- Alman komünist önder Thaelman katledildi.

☆ 19 Ağustos 1936- F. Garcia Lorca kurşuna dizildi

Yazdığı şiirlerle faşizme karşı halka direnme gücünü ve bilincini aşlamaya çalışan Lorca, Franco yönetimi tarafından kurşuna dizildi.

☆ 20 Ağustos 1981- Devrimci Yol militanı Mustafa Özenç idam edildi.

☆ 21 Ağustos 1944- Varşova'da Nazi işgaline karşı ayaklanma başladı.

☆ 23 Ağustos 1927- ABD'de işçi önderleri Sacco ile Vanzetti idam edildiler.

☆ 25 Ağustos 1944- Paris, Nazi işgalinden kurtuldu.

Fransız Komünist Partisi tarafından başlatılan direniş, Sovyetler Birliği'nin Nazi ordusunu püskürtmesi üzerine, anti-faşist birliklerle büyük bir ayaklanmaya dönüştü ve işgal altındaki Paris kurtuldu.

☆ 25 Ağustos 1948- Demokratik Kore Cumhuriyeti ilan edildi.

1919'da Japonya işgaline karşı bğimsizlik savaşı veren Kore'de 1930'lardan sonra Komünist Parti'nin önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesi başladı. ABD Kore'nin güneyini işgal edince, referandumla Kuzey'de 1948'de Cumhuriyet ilan edildi.

☆ 29 Ağustos 2016- Vedat Türkali öldü.

14 Ağustos 1956- Bertold Brecht Öldü

Yazdığı şiirler ve oyunlar, bugün bile dünyada milyonlarca işçi ve emekçi tarafından bilinen Brecht, Alman faşizmine karşı mücadele içinde yer almış, sanatla devrim, sanatçıyla parti ilişkisini güçlü bir biçimde tanımlamış bir şairdir.

Gerek şiirlerinde, gerekse tiyatro eserlerinde, faşizme karşı mücadele, yeraltı savaşımı ve direniş önemli bir yer tutar. Sanatını mücadelenin içinde yoğurarak gittikçe olgunlaştı ve faşizme karşı mücadelede şiirlerini bir silaha dönüştürdü.

O, savaşın yıkımı karşısında direnci, inancı aşıladı. Sade ama son derece güçlü bir anlatıma sahip olan eserleri, bugün de değerinden bir şey kaybetmemiştir.

"Artık açmalı gözünü / kavganın uzağında duran / başkası savunurken davasını / seyirci kalan kalan kişi /artık açmalı gözünü. / Katılmamış da olsa kavgaya / sonunda paylaşacak bozgunu. / Bir kenarda durmak falan boş / ne yapsa kaçamayacak kavgadan. / Kendi davası için dövüşmeyen / dövüşecek düşmanın davası için..."

ENGELS... Işıl ışıl parlayan bir meşale

"Eski hikayeler, dostluğun birçok örneği ile doludur. Avrupa proletaryası diyebilir ki, kendi bilimi, birbirleri ile olan ilişkileri, eskiler arasında insan dostluğu konusunda en dokunaklı hikayeleri bile geride bırakan iki bilim adamı ve savaşçı tarafından yaratılmıştır."

Lenin, Marx ve Engels'in yoldaşlığını böyle tanımlar. Marx ve Engels'in yakaladıkları uyumun nasıl etkin bir silaha dönüştüğünü, en amansız saldırıları nasıl püskürttüğünü görüyoruz bu dostlukta. Fransa'da birlikte oluşturdukları ilk eser olan "Kutsal Aile"nin ardından hiç kopmayan, ayrılıkların ve fırtınaların körüklediği bir yoldaşlık, yaratılan ölümsüz kitapların da yatağıydı aynı zamanda. Marksizmin bu iki ustası, tüm yaşamlarını sosyalizmin gelecekteki mutlak zaferini kanıtlamaya adanmışlardı. Bugün de kapitalist barbarlığa son verecek olan proletaryanın en değerli yol göstericileri olmaları bundandır.

Engels, 1820 yılında Wuppertal'de doğdu. Dindar bir işadamı olan babasına rağmen keskin zekası ve gözlem yeteneği ile yeryüzündeki çelişkilerin üzerine gitti. Henüz 19 yaşındayken oluşturduğu ilk yazı denemesi olan Wuppertal Mektupları'nda yoksulluk ve vahşetin resmini çizmiş, 6 yıl sonra ortaya çıkaracağı bilimsel eserin; "İngiltere'de Emekçi Sınıfların Durumu" kitabının ilk adımlarını atmıştı. Engels'in berrak ve ele aldığı konuyu herhangi bir boşluk

bırakmamacasına ısrarla işleyen kalemi onun en çarpıcı özelliğiydi. Tükenmeyen enerjisi ile beyni derin bir bilgi hazinesine dönüşüyor, en güzel ürünleri veriyordu. "Sen gerçek bir ayaklı ansiklopedisin" diyordu Marx ona. Son derece düzenli bir sistemle çalışıyor, "gezegendeki her şeyle" ilgileniyor, 12 dil konuşuyor, 20 dilde okuyordu.

Marks ve Engels, gizli Alman Komünist Birliği'ni kurduktan sonra, dünya proletaryasına güç ve esin kaynağı olan Komünist Manifesto'yu armağan ettiler. Sonrasında Engels, tarihi materyalizm ve Marks'ın iktisadi teorisinin ışığında genel bilimsel sorunları, geçmişin ve bugünün değişik olgularını kapsayan eserler çıkardı.

Askerliğini Prusya'da sıradan bir topçu eri olarak yapan Engels, askeri bilgi ve birikimini sürekli artırıyor, bu yönünü de sınıf savaşımının hizmetine sokuyordu. Tarihin materyalist bakış açısıyla irdelendiği eserlerinin yanı sıra bilimsel birçok konuda eserler sunan Engels, Marx'ın ölümünün ardından Kapital'in 2. ve 3. cildini yayınlamayı da üstlendi.

Kararlılığı, yakınlığı, dogmatizme karşı devrimci ısrarcılığı ile, hem bir devrimci proletarya militanı hem de bugün hala ışıl ışıl parlayan bir meşale oldu.

Savaş ve kriz koşullarında DEVİRİM CEPHESİNİN DURUMU-II

Elimize posta kanalıyla ulaşan TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri'nde ye alan bu yazının birinci bölümünü Nisan 2020 tarihli 86. sayımızda yayınlamıştık. Araya giren koronavirüs salgını sürecinde, konunun öneminde dolayı salgın ile ilgili yazılara yer verdik. Belgeler'i yayınlamaya, kaldığımız bölümden devam ediyoruz.

II- REFORMİST DALGA UMUT OLMADI

Kitlelerin kendiliğinden hareketlerinin her yükselişi, kimi zaman devletin ağır saldırıları ile yenilgiye uğruyordu; kimi zaman da sürece yayılarak sönümleniyordu. Devrimci ya da ML önderlik olmadığında hareketlerin önemli kazanımlar, köklü dönüşümler elde etmesi başarılmıyordu. Bu koşullarda kitlelerin karşısına reformist önderlikler çıktı-çıkartıldı. Özünde burjuva ideolojisi olan reformizm, kendiliğinden kitle hareketlerini düzeniçi kanallara akıtma rolü üstlendi. 2000'li yıllarda kitleleri en yoğun biçimde etkileyen iki temel akım ortaya çıktı. Biri, Latin Amerika Bolivarcılığı; diğeri, Avrupa solculuğu olarak kendini gösteren bu iki akım, özünde aynı reformizmin farklı biçimleriydi.

1990'ların ortalarından itibaren devrimci örgütler ve gerilla örgütleri güç kaybetmeye başlamıştı. Ancak önderlerin güç kaybetmesi ya da yok olması, kitle hareketlerinin yok olması anlamına gelmiyordu.

Kapitalizmin vahşi sömürüsü dizginsizce sürüyor, baskı ve terörü pervasızca yürütülüyordu. Ve dünyanın farklı bölgelerinde kitleler, sisteme karşı tepkilerini ifade etmeye devam ediyordu. Ekonomik, siyasi baskılara karşı sokaklara çıkıyor, büyük gösteriler düzenliyor, ayaklanmalar gerçekleştiriyordu. Kitlelerin bu kendiliğinden hareketlerinin her yükselişi, kimi zaman devletin ağır saldırıları ile yenilgiye uğruyordu; kimi zaman da sürece yayılarak sönümleniyordu. Devrimci ya da ML önderlik olmadığında hareketlerin önemli kazanımlar, köklü dönüşümler elde etmesi başarılmıyordu.

Bu koşullarda kitlelerin karşısına reformist önderlikler çıktı-çıkartıldı. Özünde burjuva ideolojisi olan reformizm, kendiliğinden kitle hareketlerini düzeniçi kanallara akıtma rolü üstlendi. Kitlelerin sosyalizme olan özlemlerini "sol" söylemlerle ve "sosyalizm" vurgularıyla kendilerine yedeklediler. Devrimcilerin, komünistlerin zayıfladığı koşullarda, reformizme alan açıldı.

2000'li yıllarda kitleleri yoğun biçimde etkileyen iki temel akım ortaya çıktı. Biri, Latin Amerika Bolivarcılığı; diğeri, Avrupa solculuğu olarak kendini gösteren bu iki akım, özünde aynı reformizmin farklı biçimleriydi. İkisinde de "sosyalizm" söylemleri yoğundu, ikisi de geniş kitlelere "umut" olarak pazarlandı, dünyanın farklı bölgelerinde kitlelerde bir beklenti oluşturdu... Ve çok hızlı biçimde ikisinin de maskesi düştü; maskenin arkasındaki burjuva ideolojisi görüldü.

A- BOLİVARCI DALGA GERİ ÇEKİLDİ

Latin Amerika ülkeleri, 2000'lerin ilk yıllarında Bolivarcı dalga ile güçlenmiş, parlamıştı. Venezuela Devlet

Başkanı Hugo Chavez'in "21. yy Sosyalizmi" adını verdiği program, Latin Amerika ülkelerinin büyük bir bölümünü etkisi altına aldı.

1990'lara kadar ABD'nin "arka bahçesi" olarak görülen Latin Amerika'da, 2000'lerde büyük bir değişim yaşandı. 1999-2008 arasındaki dönemde, Venezüella, Brezilya, Arjantin, Uruguay, Bolivya, Honduras, Ekvador, Nikaragua, Paraguay, Şili gibi ülkelerde "solcu" adaylar başkanlık seçimlerini kazandılar ve ABD karşıtı söylemler geliştirdiler. Öyle bir harita çıktı ki ortaya, ABD'nin Latin Amerika ile kara bağlantısı kesildi; Latin Amerika topraklarının yaklaşık yüzde 80'i ABD karşıtı bir cephe oluşturdu.

Bu "cephe"nin ne kadar "kararlı", ne kadar "blok" bir cephe olduğu ayrı bir tartışma konusudur. Ancak genel olarak Latin Amerika'nın bu süreç boyunca "arka bahçe" olmaktan çıktığı, açık bir olguydu.

Latin Amerika tarihi, direniş tarihidir

Latin Amerika'nın tarihi, sömürgecilere karşı direnişin tarihidir. İspanyol sömürgeciliğinin işgaline karşı mücadele, 1800'lerin başında İspanya'nın kıtadan kovulmasına kadar sürmüştür. Ancak bu süreçte ABD emperyalizmi İspanya'nın yerini aldı. **Monroe Doktrini (1823) "Amerika Amerikalılarınır" sloganı ile bu mücadelenin bir parçası gibi konumlanırken, bir taraftan da Latin Amerika'yı ABD'nin sömürgesi haline getirmiştir.** Latin Amerika halkının bundan sonraki mücadelesinin hedefi artık ABD'dir; anti-emperyalist mücadele artık anti-ABD'ci (anti-Monroeist) mücadele ile özdeş hale gelmiştir.

Sonrasındaki süreç, ABD sömürgeciliğinin dizginsiz yağması ile dolu bir tarihtir. Latin Amerika'nın ekonomik bütün kaynakları, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri yağmalanmış, buna karşı gelişen direnişler ABD'nin yönlendirdiği askeri-siyasi baskı ile karşılaşmıştır. Ve **buradaki ülkeler, genel olarak tarihlerinin önemli dönemini askeri diktatörlükler altında geçirmiştir.**

1960 yılında Küba'da gerçekleşen devrimin ardından, Latin ülkelerindeki direnişler de yeni bir boyuta sıçradı. **Gerilla savaşları kıtanın geneline yayılmış, dünyanın en etkili gerilla hareketleri burada yaratılmıştır. Üstelik bu gerilla örgütlerinin genel olarak "fokocu" bir anlayışa sahip olmalarına ve kitle hareketlerini kendileri için "lojistik" olarak geri planda görmelerine rağmen, Latin işçi ve emekçileri, gidişatı değiştiren çok önemli kitle direnişleri gerçekleştirmişlerdir.** Birçok Latin Amerika ülkesinin devrimin eşğine gelmesinde bu kitle direnişleri rol oynamıştır; fakat gerillacılığın ufku nedeniyle devrimi başaramadan yenilmiştir. El Salvador, böyle bir örnektir. Keza Nikaragua'da devrime rağmen iktidarın seçimlerde burjuvaziye devredilmesi de...

Venezüella'da "Bolivarcı Devrim" in başlangıcı da, kıta geneline "solcu-halkçı-Bolivarcı" yönetimlerin hakim olması da,

böylesi güçlü ve etkili kitle hareketlerinin ürünüdür.

Venezüella'da "devrim" aramak

Venezüella'da Hugo Chavez'in 2000'lerin başından itibaren uyguladığı politikalar, kullandığı söylemler ve anti-ABD tutumu, ülkemizde bir çok kesim tarafından "sosyalizm" olarak tanımlandı, yüceltildi. **Başta ESP ve Kaldıraç olmak üzere kimi devrimci yapılar da bu rüzgara kapıldılar. Ancak ne Hugo Chavez sosyalistti, ne de yaptıkları sosyalist devrim uygulamaları...**

Chavez'in Venezüella'da başlatıp Latin Amerika ülkeleri geneline yaygınlaştırmaya çalıştığı politikaların dört temel dayanağı vardı. **Birincisi**, genel olarak Latin Amerika'da ABD'nin vahşi sömürsüne karşı kitlelerin büyük bir tepkisi sözkonusuydu ve bu tepkiyi eylemli bir direnişle ortaya koyuyorlardı. Chavez bu kitle gücünü arkasına almış, aynı zamanda kitlelerin beklentilerini dikkate alan halkçı politikalar izlemek zorunda kalmıştı. **İkincisi**, çok zengin petrol yataklarının gelirleri, kitlelerin refah düzeyini yükseltmek için kaynak oluşturabiliyordu. **Üçüncüsü**, programı "anti-emperyalist" değil, "anti-ABD"ci bir programdı; askeri olarak Rus emperyalizminin, ekonomik olarak da Çin emperyalizminin desteği ile ABD'nin karşısına dikilme gücü buluyordu. **Dördüncüsü**, Chavez'in "halkçı"lığı "Bolivarcılık" ile maluldü; İspanyol sömürgecilere karşı bağımsızlık savaşının kahramanı olan ve bütün Latin Amerika'yı birleştirmek isteyen Simon Bolivar'ın (1783-1830) "ulusalci" çizgisini sahipleniyordu.

Venezüella'da Chavez'i yönetime getiren zemin, 1989 yılında patlak veren Caracazo İsyanı ile oluştu. Bu, neoliberal sömürü politikalarına karşı sokağa dökülen yoksul halkın isyanıydı. İsyanın ordu tarafından kanlı biçimde bastırılmasının ardından, ordu içindeki ilerici bir grup subay harekete geçti. Chavez tarafından kurulmuş olan ve kendilerini "Devrimci Bolivar Hareketi" olarak tanımlayan bu grup, 1992 yılında bir askeri darbe gerçekleştirdiler. Darbe başarısız oldu ve darbeciler iki yıl tutuklu kaldılar. 1998 yılında ise bu defa parlamenter yoldan yürümeye karar verdiler. Sol kesimlerin birleşerek

Venezüella'da Hugo Chavez'in 2000'lerin başından itibaren uyguladığı politikalar, kullandığı söylemler ve anti-ABD tutumu, ülkemizde bir çok kesim tarafından "sosyalizm" olarak tanımlandı, yüceltildi. Başta ESP ve Kaldıraç olmak üzere kimi devrimci yapılar da bu rüzgara kapıldılar. Ancak ne Hugo Chavez sosyalistti, ne de yaptıkları sosyalist devrim uygulamaları... En başta, ülkede Chavez döneminde önemli kamulaştırmalar yapılmakla birlikte, burjuvazi gücünü ve varlığını korumaktadır. Toplumdaki refahın ve olumlu adımların petrol gelirleri üzerinden karşılanması büyük bir sorundur. Venezüella'da "sosyalizm" adı verilen şey, "halkçı" politikaların ötesine geçemeyen bir kapitalizmdir; üstelik de yüzeyseldir, yarımdır, altyapısızdır.

oluşturduğu Yurtsever Cephe, 1999 yılında başkanlık seçimlerinde yüzde 56 oy alınca, Chavez başkan oldu. Chavez'e seçim kazandıran ana unsur, ABD karşıtı tüm toplumsal kesimlerin desteğini almış olmasıydı.

Latin Amerika'daki ilk "anti-ABD"ci Chavez yönetimi (devrimini yapmış olan Küba bir yana), ABD'nin ağır bir saldırısına maruz kaldı. Chavez, Nisan 2002'de ABD destekli askeri darbenin başarıya ulaşacağını andığı anda, kitleyi sokaklara döktü. Bu durum ordu içindeki çatlakları derinleştiren bir rol oynadı. Sonuçta halk hareketi sayesinde darbe püskürtüldü. 2002-2003'te üç ay süren petrol lokavt ve grevlerini etkisizleştiren de yine bu halk desteği oldu.

Chavez'in yönetimde olduğu süre boyunca, Venezüella'da kitlelerin yaşam koşullarını iyileştiren, refah düzeyini yükselten oldukça önemli adımlar atıldı. Chavez hükümeti öncelikle yarısı kamuya ait olan petrol sektörünü tümüyle kamulaştırdı. Emperyalist petrol şirketlerinin faaliyetlerini de kısmi olarak kamulaştırdı ve onlarla yapılmış sözleşmelerin bir kısmını iptal etti. Atılan adımlar sonucunda, ülkede üretilen petrol üzerindeki devlet mülkiyeti yüzde 1'den yüzde 33'e çıkmış oldu.

Yanısıra kilit önemdeki çelik, telekomünikasyon, elektrik dağıtımı, çimento, bankacılık ve besin dağıtımı gibi sektörler de kamulaştırıldı. Küçük üretimde 100 binden fazla kooperatifin kurulması desteklendi. Kapatılmış bazı fabrikalar, işçilerin yönetiminde yeniden açıldı. Önemli düzeyde toprak reformu gerçekleştirildi. Bazı önemli ihtiyaç kalemleri (buzdolabı vb) yoksul halka bedava dağıtıldı.

Venezüella'nın petrol yatakları, dünyanın en büyük ikinci petrol rezervini oluşturuyordu. 2012 yılı itibarıyla Venezüella toplam 296,5 milyar varille Suudi Arabistan'ı geçerek dünyada en büyük ham petrol rezervine sahip ülke konumuna geldi. Venezüella'nın "halkçı" sosyal politikalar izleyebilmesinde bu önemli bir zemin oldu. Özellikle 2004-2008 yılları arasında petrol fiyatlarındaki aşırı artış, Venezüella ekonomisini olumlu yönde etkilemişti. **Devasa petrol gelirlerinin bir kısmı, halkın refah düzeyini artırmak için kullanıldı.**

Bu çok yönlü bir program olarak

uygulandı. Okuma-yazma seferberliği yürütüldü, hemen her mahalleye bir okul kuruldu, üniversiteye gitme oranı 1999 yılında bin kişide 28 iken, 2007'de bin kişide 78'e yükseldi. Venezüella, üniversite düzeyinde eğitim alan öğrenci oranına göre, dünyada beşinci sıraya (ilk sırada Küba var) yükseldi. Sağlık alanında büyük reformlar gerçekleştirildi. Kitlelerin yüzde 89'u kendi mahallelerindeki doktorlardan ücretsiz tedavi görmeye başladı. Bebek ölümleri oranı her geçen yıl düşürüldü. Ortalama yaşam süresi yükseldi. Venezüella'nın GSYİH'nın yüzde 7,6'sı sağlığa ayrıldı. Gıda ürünleri başta olmak üzere pek çok temel ihtiyaç maddesi için devlet marketleri kuruldu ve bu ürünler piyasa fiyatının çok altında satılmaya başlandı. Aradaki fark, petrol gelirleri ile devlet tarafından sübvans edildi. Öyle ki, birçok temel ihtiyaç maddesi için indirimler yüzde 80'lere varıyordu. Yoksul halk bu marketlerden alışveriş yapabiliyordu. Ülkedeki büyük konut sıkıntısını çözmek için 2011 yılında bir seferberlik düzenlendi; 145 bin konut inşa edildi ve bunlar ücretsiz ya da sembolik fiyatlarla yoksullara dağıtıldı.

İşçi hakları konusunda da önemli adımlar atıldı. 1 Mayıs 2012'de yürürlüğe giren iş yasası, taşeron ve güvencesiz çalışmayı yasakladı. Haftalık iş saati 40, hafta tatili iki gün olarak düzenlendi. Asgari ücret Latin Amerika ülkeleri içinde en yüksek düzeye çıkarıldı. Kadınlara dönük önemli haklar kazanıldı. Toplam istihdamın yüzde 39'unu oluşturan kadınların hamilelik izinleri, emzirme ve kreş hakları genişletildi. Kadına yönelik şiddetin cezaları artırıldı. Emeklilik ve sosyal sigorta hakları yükseltildi, sosyal güvenceye ayrılan bütçe iki katına çıkartıldı.

Tüm bu politikalar sonucunda **yoksulluk oranı 1998 başında yüzde 49 iken, 2009 sonunda yüzde 24'e geriledi.** 1999 başında işsizlik yüzde 14,5 iken, on yılın sonunda yaklaşık yüzde 7'ye düştü. En önemlisi gelir dağılımındaki eşitsizlik "Gini katsayısı"na göre 1998'de 0,49 iken, 2010'da 0,39'a düştü. (Ortalama kapitalist ülkelerde bu eşitsizlik giderek büyür; en zengin bir avuç insan toplumun zenginliklerinin büyük bölümünü gaspede.)

Venezüella'ya bu veriler üzerinden baktığımızda tablo iyi görünmektedir.

Ancak bu tablonun içinde oldukça önemli handikaplar ve olumsuzluklar da sözkonusudur.

En başta, ülkede Chavez döneminde önemli kamulaştırmalar yapılmakla birlikte, burjuvazi gücünü ve varlığını korumaktadır. Varlığını sürdüren pek çok özel banka, özel okul, büyük şirket ve güçlü toprak sahipleri bulunmaktadır.

Toplumdaki refahın ve olumlu adımların petrol gelirleri üzerinden karşılanması büyük bir sorundur. Kendine yeterli ekonomisi olmayan bir petrol ülkesi, fiyatlardaki dalgalanmalardan doğrudan etkilenir. Venezüella'da da 2004-2008 yükseliş döneminde işler iyiyeye giderken, 2009 ekonomik krizinin petrol fiyatlarını düşürmesi, dengele-ri değiştiren bir rol oynamıştır. Keza 2010 sonrasında petrol fiyatlarındaki düşüşler ekonomiyi de olumsuz etkilemeye devam etmiştir. Devletin yoksul halka dönük yardımları ve destek paketleri azalmıştır. Mesela Chavez'in ölümünün ardından Maduro döneminde, devlet marketlerinde satılan gıdaların fiyatları aşırı yükselmiş, bu durum yoksulluğu artıran bir rol oynamıştır.

Diğer taraftan, **petrol gelirinin yüksek olması, yerel üretimin gelişiminin önündeki en büyük engeldir.** Petrol geliri çok yüksek olan devlet, yerli sanayi ve tarımı geliştirmektense, ucuza ithal etmeyi tercih etmektedir. Bu gelir hükümete, döviz kurunu sabit-ülke parasını değerli tutma olanağını da vermektedir. Ancak bu da ihracatın önündeki en büyük engeldir.

Sosyalist bir yönetim, ağırlığı üretime vermek zorundadır. Tarım ve sanayide kendine yeterli bir üretim düzeyine ulaşmak, en önemli unsurdur. **Merkezi planlanmış bir üretim güçlendirilmeli, işçilerin çalışma koşulları iyileştirilmelidir. Petrol gelirleriyle ucuzlatılmış gıda üretimi geçici bir refah sağlar;** son yıllarda gördüğümüz gibi petrol geliri düştüğü anda ya da ABD'nin gıda ambargosu devreye girdiğinde, fiyatlar artar ve birçok temel ihtiyaç kitleler için ulaşılmaz hale gelir. Ayrıca "mal" değil, "hizmet" bedava olmalıdır. Eğitim, sağlık, barınma, ulaşım gibi temel haklar bedava olmalıdır, ama yoksullara dağıtılan "mal" ister AKP'nin

dağıttığı makarna olsun, isterse Chavez'in dağıttığı buzdolabı, "sada-ka" kültürü oluşturur. **Çalışmamak, devletin yardımlarıyla geçinmek, sosyalizmle bağdaşmaz; "sadakaya bağımlılık" yaratmak isteyen bir yönetimlere özgüdür.**

Çalışmadan, üretmeden gelen toplumsal refah, toplumsal yozlaşma ile içiçe gelişir. Venezüella'da suç oranının çok yüksek olması, gençler arasında alkol ve uyuşturucu kullanımının ve kültürel yozlaşmanın artması şaşır-tıcı değildir.

Yozlaşma sadece kültürde değil, yaşamın her alanında, en başta devlet kurumlarında kendini göstermektedir. Yolsuzluk ve rüşvet had safhadadır. Devlet hizmetleri düzensiz ve denetimsizdir. Mesela altyapı hizmetlerinin yetersizliği ve bakımsızlığı nedeniyle elektrik kesintileri ya da petrol borularının patlaması olağan günlük yaşam görüntüleridir.

Venezüella'da "sosyalizm" adı verilen şey, "halkçı" politikaların ötesine geçemeyen bir kapitalizmdir; üstelik de yüzeyseldir, yarım-dır, altyapısızdır. Bu gerçek 2010 yılından itibaren kendisini göstermeye başlamıştır. Maduro yönetiminde ise çok daha net biçimde göz önüne serilir.

Bu sıkıntılardan faydalanan ABD, Venezüella'ya dönük ekonomik-siyasi saldırılarını 2015 yılından itibaren sistematik hale getirdi. Kolombiyalı paramiliter güçlerin Venezüella içinde şiddet olaylarını artıran çeteleşme-mafyalaşma faaliyetleri, ABD'nin gıda ambargosu sonucunda en temel gıda ürünlerinin bile ulaşılamaz hale gelmesi, Amerikancı muhalefetin daha güçlü ve örgütlü bir biçimde ortaya çıkması gibi unsurlar, Venezüella'nın "pullarının dökülmesi"ne neden oldu. Bu saldırıların sonucunda gıda kıtlığı, ilaç yetersizliği, yüzde binlere ulaşan hiper-enflasyon, suç oranlarının ve yozlaşmanın aşırı artması, komşu ülkelere göç, olağan hale geldi. Öyle ki, 2016'dan itibaren Venezüella artık market yağmalamaları, karaborsa kuyrukları ve yoksulluğu protesto ey-lemleri ile dünya basınında yer almaya başladı.

Bugün artık Venezüella'nın "sosyalist" olduğunu coşkuyla savunanların sayısı epeyce azalmıştır. Bunda Venezüella başkanı

Chavez'in ülke içinde yarattığı "solcu" tablonun en önemli dayanaklarından biri de Çin ile kurduğu ekonomik, Rusya ile kurduğu askeri ilişkilerdi. Bu durum Chavez'e bölgede Çin ve Rusya'nın taşeronluğunu yapma görevi de yükliyordu. Bu görev sadece Latin Amerika ile sınırlı da değildi. Chavez, kendisini "Üçüncü Dünya'nın lideri" gibi göstermek üzere konumlandı. Bu doğrultuda iki temel görevi üstlendi.

Birincisi, genel olarak ABD karşıtı bir tutumun öncülüğünü yaptı. Öyle ki, ABD'yi eleştirebileceği her fırsatı bir meydan okumaya dönüştürdü. İkincisi, Bolivarcı geleneğin gerektirdiği şekilde Latin Amerika ve Karayip ülkelerini birleştirme hedefini belirledi.

Maduro'nun Erdoğan ile kurduğu ilişkinin, Erdoğan'a dönük övgülerinin de payı vardır. Ancak asıl neden, Venezüella'da uygulanan ekonomi-politikanın yetersizliğinin ve yanlışlığının ortaya çıkmış olmasıdır. Diğer taraftan, başından itibaren **kapitalist devlet aygıtını parçalamayan, burjuvaziyi tamamen mülksüzleştirmeyen, özel mülkiyet ilişkilerine darbe vurmayan, emperyalist sistemden kopmayan bir yönetim tarzına "sosyalist" denmiş olması, diyenlerin "sosyalizm" ufuklarının ne kadar darlaşmış olduğunu göstermektedir.**

Venezüella'nın "sosyalizm" ihracı

Chavez'in ülke içinde yarattığı "solcu" tablonun en önemli dayanaklarından biri de Çin ile kurduğu ekonomik, Rusya ile kurduğu askeri ilişkilerdi. Bu durum Chavez'e bölgede Çin ve Rusya'nın taşeronluğunu yapma görevi de yükliyordu. Bu görev sadece Latin Amerika ile sınırlı da değildi. Chavez, kendisini "Üçüncü Dünya'nın lideri" gibi göstermek üzere konumlandı. Bu doğrultuda iki temel görevi üstlendi.

Birincisi, genel olarak ABD karşıtı bir tutumun öncülüğünü yaptı. Öyle ki, ABD'yi eleştirebileceği her fırsatı bir meydan okumaya dönüştürdü. ABD'nin Afganistan işgalinden İsrail'in Gazze saldırısına ya da Suriye savaşına, herhangi bir ülkeye dayatılan IMF reçetesinden ABD Merkez Bankası'nın para politikalarına kadar, hemen her konuda ABD'ye karşı çıkan, teşhir eden açıklamalar yaptı. Chavez'in ABD karşıtlığı, ABD'nin içine müdahale edecek kadar uzandı; US Heating Oil Program (ABD Isınma Yakıtı Programı) ile Venezüella, ABD'deki yoksul gruplara, Amerikalı yerli topluluklara çok düşük fiyata ısınma yakıtı sağladı.

İkincisi, Bolivarcı geleneğin gerektirdiği şekilde Latin Amerika ve Karayip ülkelerini birleştirme hedefini belirledi. Bunun için ekonomik-siyasi örgütlenmeler oluşturmaya çalıştı. Bu örgütlenmelerin en önemlisi bütün Latin ülkelerini yeni bir siyasi-ekonomik birlik içinde toplamaya çalışan UNASUR (Latin Amerika Ulusları Birliği) oldu. Birliğin, Latin Amerika için ortak para birimi oluşturmak dahil bir çok önemli hedefi vardı.

ALBA (Latin Amerika için Bolivarçı İttifak) adıyla, “sol” hükümetlerin yönettiği ülkelerin içinde yer aldığı bir birlik kuruldu. Venezüella’nın Küba ile birlikte organize ettiği ALBA Ekvador, Honduras, Uruguay, Bolivya, Nikaragua, Dominik, St Vincent ve Grenada, Antigua ve Barbuda, St Cristobal ve Nifler gibi ülkeleri kapsamaktadır. 2008 yılında düzenlenen 6. Zirvesinde, ALBA için bir banka kurulması kararı alındı. 1 milyar dolarlık sermaye ile yola çıkan banka, ALBA bünyesindeki ülkeler için eğitim-sağlık-kültür vb programların yanısıra “ekonomik entegrasyon” ve altyapı projelerini finanse etme hedefi taşıyordu. Daha açık bir ifadeyle, Venezüella ALBA bankası aracılığıyla, üye ülkelerin ekonomik-siyasi-sosyal yaşamlarını IMF ve Dünya Bankası’nın ABD güdümlü politikalarından kopartarak kendi kontrolü altına almayı planlamıştı.

Petrol sektörü üzerinden oluşturulmuş olan PetroCaribe ile Venezüella, Karayip ülkelerinin petrol politikalarını yönlendirmeyi hedefledi. PetroCaribe’ye üye ülke sayısı 17 idi.

Bu politikalarla Latin Amerika ülkelerinde Çin yanlısı yönetimlerin başa gelmesi ya da seçilmiş “solcu” hükümetlerin Çin ile ilişki kurması için özel olarak uğraştı.

“Perde” çabuk kalktı

1999-2009 arasındaki yıllar, Latin Amerika kıtası genelinde sol rüzgarların estiği, sosyalizm söylemlerinin yükseltildiği yıllardı. Ancak bunun nedeni Chavez’in çabası ve politikaları değil, kitle hareketinin gücüydü. Tıpkı Venezüella’da olduğu gibi, ekonomik kriz kimi ülkelerde ayaklanmalara, kimi ülkelerde büyük protestolara neden olmuştu. Yükselen bir dalgaydı bu; ve egemen sınıflar için büyük bir tehdit oluşturuyordu.

Bu tehdidi gören egemen sınıflar, Küba’da olduğu gibi bir devrimle ellerindeki tümünden kaybetmektense, bir süreliğine kitleleri rahatlatacak kimi adımları atmaya razı oldular. Bu koşullarda hükümetler değişti; sol söylemleri kazandı, yeni hükümetler kurdu.

Bu hükümetlerin herbiri, kitlelerin onayını alan bazı adımlar atsalar bile, **hiçbir zaman sistemin özüne dokunmadılar, egemen sınıfların asıl kar alanlarını korudular,** kitlelerin

1999-2009 arasındaki yıllar, Latin Amerika kıtası genelinde ekonomik kriz kimi ülkelerde ayaklanmalara, kimi ülkelerde büyük protestolara neden olmuştu. Yükselen bir dalgaydı bu; ve egemen sınıflar için büyük bir tehdit oluşturuyordu.

Bu tehdidi gören egemen sınıflar, Küba’da olduğu gibi bir devrimle ellerindeki tümünden kaybetmektense, bir süreliğine kitleleri rahatlatacak kimi adımları atmaya razı oldular. Bu koşullarda hükümetler değişti; sol söylemleri kazandı, yeni hükümetler kurdu.

Bu hükümetlerin herbiri, kitlelerin onayını alan bazı adımlar atsalar bile, hiçbir zaman sistemin özüne dokunmadılar, egemen sınıfların asıl kar alanlarını korudular. Onların yönetim döneminde bile, kitleler en basit haklar için eylemler yapmaya devam etmek zorunda kaldı.

yaşamsal ihtiyaçları konusunda kısmi düzeltmeler yapmanın ötesine geçemediler... Onların yönetim döneminde bile, kitleler en basit haklar için eylemler yapmaya devam etmek zorunda kaldı.

Bu ülkelerin birkaçına bakarak bunu açıkça görmek mümkün.

Arjantin, 2001 ekonomik krizden en çok etkilenen ülkelerden biriydi. 2001 krizi geldiğinde, yok olmaya yüz tutmuş bir tarım, çökmüş bir sanayi, bazı kentlerde yüzde 40'lara ulaşan işsizlik ile, halkın yüzde 50'si yoksulluk sınırının altında yaşıyordu. Bu koşullar krizle birlikte daha da kötüleşti. IMF reçeteleri kitlelerin üzerine çöken bir karabasan gibiydi; maaşlar ödenmedi, vergiler artırıldı, özel emeklilik fonlarına el kondu. Krizin faturasını kitlelere çıkarma çabası, büyük açlık eylemleriyle karşılandı; orta sınıf kadınların bile katıldığı tencere-tavalı yürüyüşler, işsizlerin örgütü olan piqueterosların otoyolları kapatması, işçi sendikalarının grevleri ve bunlara eşlik eden, marketlerin yağmalandığı görüntüler...

Krizin patlak vermesinin ardından iki yılda 5 kere hükümet değişikliği yaşandı. Ardından 2003 yılında “Peronist” çizgideki Nestor Kirchner seçimleri kazandı ve Arjantin, Latin Amerika’daki “sol” kervana katıldı. 2003-2015 yılları arasına Nestor Kirchner ile eşi Cristina Kirchner ülkeyi dönüştürdü. Bu süre boyunca kitlelerin her kazanımı, yine büyük eylemler üzerinden gerçekleşti. Mesela Arjantin’in sembollerinden birisi olan “patronsuz fabrikalar”, 2001 sonrası kapatılan fabrikalarda işçilerin yönetimi ele geçirmesi ile ortaya çıkmıştı. Bu fabrikaların yeniden üretime geçmesinin ardından patronlar hak iddiasıyla ortaya çıktılar ve polislerle-mahkemesiyle devlet kurumlarını devreye soktular. İşçiler ise fabrikalarda barikatlar kurarak, polisle çatışarak karşılık verdiler, “solcu” hükümet tarafından yönetilen devletin bu saldırılarına. 2001 sonrasında 162 fabrika “patronsuz” ilan edilmişti, yıllar süren mücadelenin ardından, bunlardan sadece 13’ünde kamulaştırma ve fabrikayı işçilerin yönetimine verme kararı çıkartabildiler.

Kirchner hükümetlerinin ilk yıllarında, saldırı programlarını

yumuşatmak zorunda kaldıkları için ekonomide önemli bir düzeltmeler yaşanmıştı. Sonrasında ekonomik kriz yeniden derinleşti, sömürü daha da arttı. Bu ortam burjuvazi için, yıpranan solcu yönetimi değiştirme olanağı yarattı; 2015’te sağcı-ABD’ci Mauricio Macri seçimleri kazandı.

Brezilya’nın solcu başkanı olan Lula da Silva, Brezilya’da ekonomik krize karşı yükselen kitle hareketlerinin sonucu olarak seçilmişti. Ancak seçimler sırasında patronların, IMF’nin, Dünya Bankası’nın da desteğini arkasına aldı. Ve daha seçildiğinin ilk yıllarında, 2005’te yolsuzluk, rüşvet, oy satın alma, devlet malını cebe atma, yasa dışı seçim finansmanı gibi suçlarla hedefe çakılmıştı; hükümetteki milyonlar bakanlar, hükümetle iş yaparak milyarlar kazanan bankerler ve yabancı yatırımcılar tartışma konusu haline gelmişti.

Lula, “solcu” görünen Latin başkanları arasında -Chavez’den önce- en fazla şişirilen, öne çıkartılan bir liderdi. (Bizde de EMEP başta olmak üzere reformist partilerin gözdesi olmuştu.) Buna karşın sınıf işbirliğini en açık yapan başkan oldu. En başta ABD ile işbirliğini tamamen kesmemiş, sınırlamıştı. 2007 yılında kamuda grev hakkını yasaklama çabasına girdi. “Topraksız Kır İşçileri Hareketi” (MST) karşısındaki tutumu ise, en sorunlu olduğualandı. 2003 yılında topraksızlara toprak dağıtacağı sözünü vererek ve MST’nin desteğini alarak seçimleri kazanmıştı. Topraksızlar 1979 yılından bu yana yüzlerce işgal gerçekleştirmiş, 90’lı yıllardan itibaren kitlesel bir güce ulaşmıştı. Brezilya’daki 27 eyaletten 23’ünde örgütlenmiş bir hareket olarak Lula döneminde yasal kazanımlar elde etmeyi bekliyorlardı. **Lula ise, büyük toprak sahipleri ile doğrudan işbirliği yaptı ve seçimler sonrasında Topraksızlar’ın işgal hareketlerinin karşısında yer aldı.**

Lula çok hızlı yıpranıp kitle desteğini kaybedince, ondan daha “solcu” biri çıktı bu defa sahneye. **Eski bir gerilla olan ve hapis yatan Dilma Rousseff, Brezilya’nın ilk kadın başkanı oldu.** 2003 yılından itibaren Lula hükümetinde yer almış olan Rousseff, 2016’da, giderek derinleşen ekonomik kriz ve yolsuzluklar nedeniyle

sokaklarda yükselen kitle protestoları ardından görevden alındı. Böylece Brezilya İşçi Partisi'nin 13 yıllık yönetimi sona erdi. 2018 sonunda işler daha da kötüye gitti; açık faşist kimliğe sahip ve ABD yanlısı Bolsonaro seçimleri kazandı.

Bolivya'da 2005 yılında işçi, köylü ve yerli hareketlerin ayaklanması, Evo Morales'i yönetime taşıdı. Ancak Morales, hemen egemen sınıflarla bir anlaşma imzaladı ve kurucu meclis seçimlerinin yapılacağı sözünü verdi. Bu koşulda, ayaklanma ile yerle bir edilmiş olan faşistler yeniden canlandılar ve meclis çalışmalarını sabote etme olanağı kazandılar.

Yerli halkların temsilcisi olan ve onların çıkarlarını savunacağı sözünü veren **Morales, bu sözünü tutmadı; egemen sınıfların gücüne ve iktidarına dokunmadı.** Ülkenin petrol ve doğalgaz kaynaklarını kamulaştırmıştı; ancak güneyde bulunan ve petrol-doğalgaz yataklarının yüzde 90'ını kontrol eden eyaletlerin ayrılması tartışmalarına karşı bir tutum almadı. Irkçı-faşist-ayrılıkçı hareketlere ve onların giderek güçlenen sokak eylemlerine karşı harekete geçmedi. Irkçıların köylülere ve yerlilere dönük saldırıları karşısında sessiz kaldı.

Bütün bunların sonucunda, Kasım 2019'daki seçimlerde zaferini ilan ettiğinde, ABD'nin örgütlediği bir darbeye karşılaştı. Ve ülkeyi terketmek zorunda kaldı.

* * *

Latin Amerika'daki "sol" yükseliş, 1999 yılında Venezüella'dan başlamıştı. 2009 yılında bir ABD darbesiyle Honduras devlet başkanı Manuel Zelaya'nın görevden alınması ile bu dalga kırıldı. Ardından ABD bütün gücüyle Latin ülkelerini geri kazanmak için harekete geçti. Bunun için ekonomik, siyasi, askeri gücünü sonuna kadar kullandı. **Honduras darbesiyle eşzamanlı olarak Kolombiya'da yeni ABD askeri üsleri kuruldu.** Yanısıra ekonomik ambargolardan seçim hilelerine kadar her yöntem kullanılarak, Latin ülkeleri üzerindeki saldırı büyütüldü.

Ancak bu ülkelerdeki "geri dönüş"lerin nedeni ABD'nin bu zorlaması değildi. Sol yönetimler kitle direnişlerinin üzerinde yükselmiş; faşist-ABD'ci-IMF'ci yönetimlere öfke duyan kitlelerin oyları ile seçim kazanmışlardı. Verdikleri sözleri tutmadıkları, kitlelerin yaşam koşullarında köklü değişimler yaratmadıkları, egemen sınıfların baskı ve sömürsünü sürdürmelerine olanak tanıdıkları için kitle desteklerini kaybettiler.

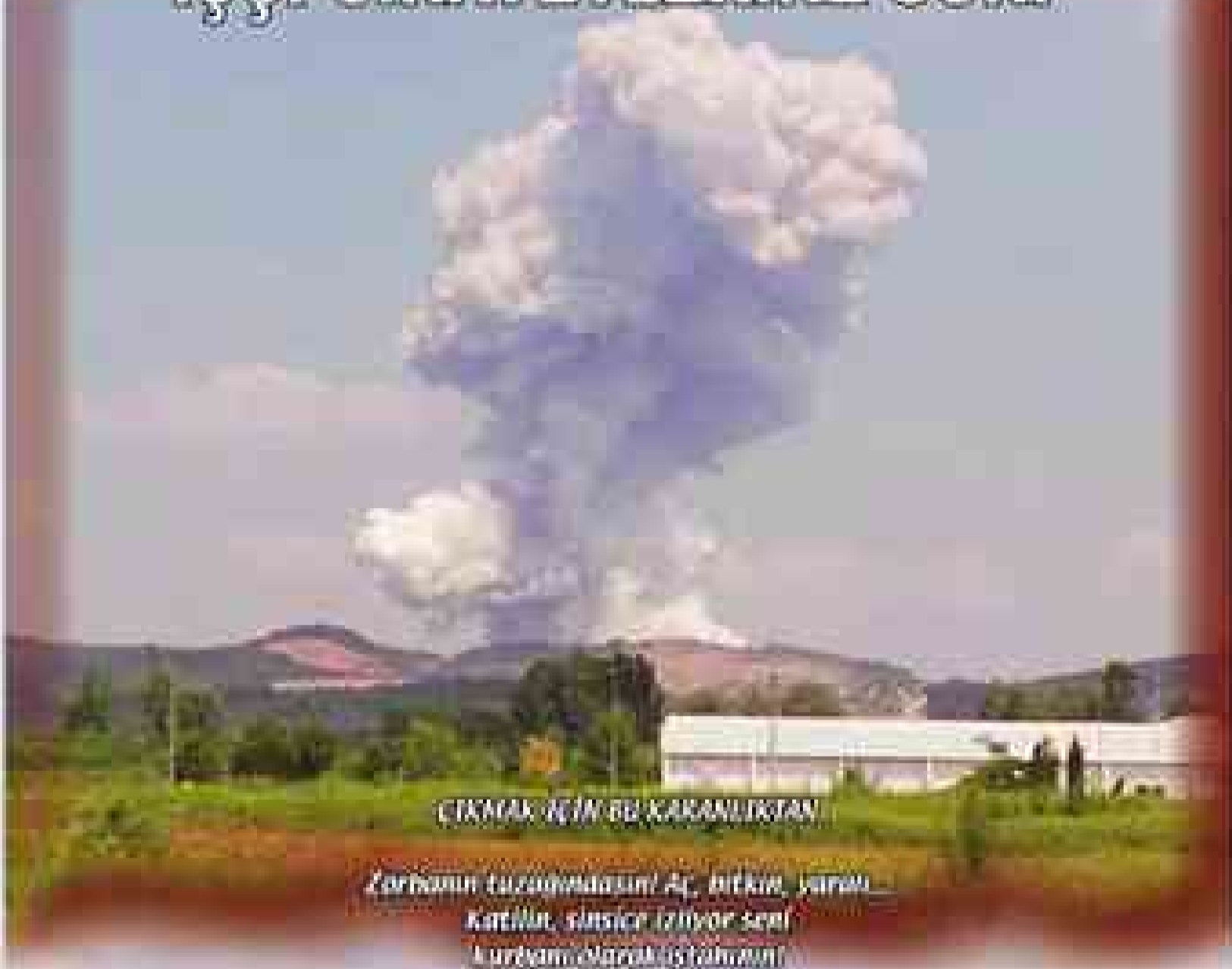
Latin Amerika solculuğu, kitlelerin devrimci ayaklanmalarını durdurmak, hareketin önünü kesmek için burjuvazinin öne sürdüğü bir politikaydı. Görünürde halkın, gerçekte ise burjuvazinin çıkarlarını savunmak için başa geçmişlerdi. Reformizmin güncellenmiş bir türeviydiler. Ve burjuva ideolojisi olan reformizmin doğal evrimini yaşadılar. Önce kitlelere bir umut olarak sunuldu; sonrasında kitleler onların gerçek yüzlerini gördükleri için işleri bitti, çöpe gönderildiler.

Sürecek

Her gün en az 5 işçi iş cinayetlerinde ölüyor!

İŞÇİ CİNAYETLERİNE SON!

CINAYAT VEYA SE KARANLIDIRAN

Zorbanın tacizindeymiş Acı, Arkın, Varan
Katilin, cinayet izliyor seni
Kurbanı, Marul, Çiğdem

Uğurlu, Er, İsmail, Özgür, Hasan, Mustafa...
Yaşamın, İnanç, Bir, Özgürlük, Çiğdem,
Kurbanı, Marul, Çiğdem

Şeytanın, aradığı, cinayet izliyor seni,
Çiğdem, Marul, Çiğdem

Devrimin, bir, cinayet izliyor seni, Marul, Çiğdem,
Şeytanın, aradığı, cinayet izliyor seni,
Çiğdem, Marul, Çiğdem, İsmail, Özgür,
Uğurlu, Er, İsmail, Özgür, Hasan, Mustafa...
Yaşamın, İnanç, Bir, Özgürlük, Çiğdem,
Kurbanı, Marul, Çiğdem

Devrimin, aradığı, cinayet izliyor seni,
Çiğdem, Marul, Çiğdem, İsmail, Özgür,
Uğurlu, Er, İsmail, Özgür, Hasan, Mustafa...

Devrimin, aradığı, cinayet izliyor seni,
Çiğdem, Marul, Çiğdem, İsmail, Özgür,
Uğurlu, Er, İsmail, Özgür, Hasan, Mustafa...

Devrimin, aradığı, cinayet izliyor seni,
Çiğdem, Marul, Çiğdem, İsmail, Özgür,
Uğurlu, Er, İsmail, Özgür, Hasan, Mustafa...

Devrimin, aradığı, cinayet izliyor seni,
Çiğdem, Marul, Çiğdem, İsmail, Özgür,
Uğurlu, Er, İsmail, Özgür, Hasan, Mustafa...

Devrimin, aradığı, cinayet izliyor seni,
Çiğdem, Marul, Çiğdem, İsmail, Özgür,
Uğurlu, Er, İsmail, Özgür, Hasan, Mustafa...

İsmail ÖZGÜR